

فارسی ۲

فصل ششم: ادبیات حماسی * قلمرو زبانی

۱) در متن: «... و هر صاحب فراستی داند که هیچ کس از سهو و ذلت مصون و معصوم نتواند بود و هر گاه که به قصد و عمد منصوب نباشد مجال استعفا و تائی اندر توابع و لواحق آن هر چه فراخ تر است» چند غلط املائی وجود دارد؟

- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار سخت - سراسری - ۱۳۹۱

قلمرو ادبی

۲) در بیت «دامن دوست به دست آر وز دشمن بگسل کدام گزینه، یافت می شود؟

- ۱) متناقض نما، کنایه، تلمیح، جناس ۲) کنایه، جناس، استعاره، تضاد
۳) تضاد، جناس، اغراق، استعاره ۴) جناس، استعاره، تشبیه، متناقض نما

۳) آرایه استعاره در کدام بیت بیشتر است؟

- ۱) به خنده از لب خود پُر شکر کنی دامن ۲) مرا چو چشم در اندازد از گریبان دُر
۳) هر کجا نقاش نقش قامت و لعلش کشید ۴) جلوه طوبی نگر، سرچشمه کوثر بین
۳) به چون تو محتشمی بی بها سخن ندهم ۴) بده ز لعل شکر بار قند و بستان دُر
۴) چون بگویی بفشانی گهر از حقه لعل ۴) چون بخندی بنمایی ز شکر مروارید

۴) در کدام گزینه، آرایه استعاره به کار رفته است؟

- ۱) به کام دشمنت کردی نه نیکوست ۱) که بد کاری است دشمن کامی ای دوست
۲) دگر باره جهاندار از سر مهر ۲) به گل رخ گفت کای سرو سمن چهر
۳) به ناخن سنگ بر کندن ز کهسار ۳) به از حاجت به نزد ناسزاوار
۴) گهی با من به صلحی که به جنگی ۴) خدا توبه دهدات زین دورنگی

آسان - آزاد صبح - ۱۳۸۶

۵ در همهٔ گزینه‌ها جناس وجود دارد به جز گزینهٔ

- ۱ به سان پلنگی که بر پشت گور
- ۲ همی زور کرد این بر آن، آن بر این
- ۳ چو بشنید اسفندیار این سخن
- ۴ چو شد روز رستم بپوشید گبر
- ۱ نشیند برانگیزد از گور شور
- ۲ نجیبید یک شیر بر پشت زین
- ۳ از آن شیر پرخاش جوی کهن
- ۴ نگهبان تن کرد بر گبر بیر

قلمرو فکری

آسان - آزاد صبح - ۱۳۸۶

۶ مراد از «سر در گریبان فرو بردن» در بیت زیر چیست؟

- ۱ همه برده سر در گریبان فرو
- ۲ ترسیدن و فرار کردن
- ۳ ترسیدن و شرمنده شدن
- ۴ نشد هیچ کس را هوس رزم او
- ۲ تفکر کردن و تصمیم گرفتن
- ۴ وحشت زدگی و نگرانی

قلمرو ادبی

آسان - آزاد عصر - ۱۳۸۳

۷ در کدام گزینه آرایهٔ «جناس» به کار رفته است؟

- ۱ هر کسی از ظنّ خود شد یار من
- ۲ تن ز جان و جان ز تن مستور نیست
- ۳ همچو نی زهری و تریاقی که دید؟
- ۴ نی حدیث راه پر خون می کند
- ۱ از درون من نجست اسرار من
- ۲ لیک کس را دید جان دستور نیست
- ۳ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟
- ۴ قصه‌های عشق مجنون می کند

قلمرو زبانی

آسان - آزاد صبح - ۱۳۸۳

۸ کدام واژه از نامطابق‌های املائی است؟

- ۱ مأخذ
- ۲ منبع
- ۳ خواصّ
- ۴ صرّاف

آسان - آزاد عصر - ۱۳۸۲

۹ کدام واژه از نظر املائی نامطابق است؟

- ۱ منابع
- ۲ متنبّه
- ۳ زنبور
- ۴ سوسمار

آسان - آزاد عصر - ۱۳۸۶

۱۰ در کدام گزینه، بین گفتار و نوشتار، مطابقت وجود دارد؟

- ۱ شنبه
- ۲ منابع
- ۳ اجتماع
- ۴ ماست بند

قلمرو ادبی

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱۱ در کدام بیت «تشخیص» به کار رفته است؟

- ۱ گوشم به راه تا که خبر می دهد ز دوست
- ۲ در شمار ار چه نیاورد کسی حافظ را
- ۳ از در درآمدی و من از خود به در شدم
- ۴ آن همه ناز و تنعم که خزان می فرمود
- ۱ صاحب خبر بیامد و من بی خبر شدم
- ۲ شکرکان محنت بی حد و شمار آخر شد
- ۳ گویی کز این جهان به جهان دگر شدم
- ۴ عاقبت در قدم باد بهار آخر شد

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱۲ در همهٔ گزینه‌ها، به جز آرایهٔ تشخیص به کار رفته است.

- ۱ تخته سنگهای بزرگ بی هیچ خودبینی نقش زمین شده بودند.
- ۲ خاکهای غم آلود روشنی را به خود می گرفتند.
- ۳ سکوتی رعب آور همه جا را فرا گرفته بود.
- ۴ ماه به نتایج کردار روزانه انسان‌ها خیره خیره می نگرد.

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱۳ در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینه به غیر انسان شخصیت انسانی بخشیده شده است.

۱ به آوای نای و به آهنگ چنگ	۲ خروشد ز سرو و سمن تارها
۳ به جز اشک چشم و به جز داغ دل	۴ به دامن گلشن ز رگبارها
۱ کشد رخت سبزه به هامون و دشت	۲ زند بارگه گل به گلزارها
۳ نباشد به دست گرفتارها	۴ نباشد به دست گرفتارها

تاریخ ادبیات

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱۴ «حملةٔ حیدری» اثر کیست؟

- ۱ ابن حسام خوسفی ۲ باذل مشهدی ۳ حیدر بابا ۴ محمدحسین شهریار

لغت و املا

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱۵ در مصراع «بر انگیخت ابرش برافشانند گرد»، «ابرش» به چه معناست؟

- ۱ اسب ۲ خشم ۳ غرور ۴ فریاد

قلمرو ادبی

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱۶ کدام کلمه در بیت «چو آن آهنین کوه آمد به دشت / همه رزمگه کوه فولاد گشت»، استعاره است؟

- ۱ آهنین کوه ۲ کوه فولاد ۳ دشت ۴ رزمگه

قلمرو فکری

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱۷ در بیت «حیب خدای جهان آفرین / نگه کرد بر روی مردان دین» به چه شخصیتی اشاره شده است؟

- ۱ حضرت ابراهیم (ع) ۲ پیامبراکرم (ص) ۳ حضرت علی (ع) ۴ امام حسین (ع)

قلمرو ادبی

۱۸ در تمام گزینه‌ها به جز استعاره وجود دارد. متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱	به جز بازوی دین و شیر خدا	۱	که شد طالب رزم آن اژدها؟
۲	به سوی هژبر ژیان آمد او	۲	به پیشش برآمد شه جنگجو
۳	نخست آن سیه روی برگشته بخت	۳	برافراخت بازو چو شاخ درخت
۴	چو غلتید در خاک آن ژنده فیل	۴	بزد بوسه بر دست او جبرئیل

قلمرو فکری

۱۹ در بیت «بر مصطفی بهر رخصت دوید / از او خواست دستوری اما ندید» کدام بیان نادرست است؟ متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱	دستوری: رخصت	۲	دستوری ندید: آرایه حس آمیزی دارد.
۳	دوید و ندید: جناس	۴	علی (ع) مطیع فرمان حضرت رسول (ص) بود.

قلمرو ادبی

۲۰ در بیت «فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ / بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ» کدام بیان متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱ نادرست است؟

۱	برای فلک تشخیص به کار رفته است.	۲	جنگ و رنگ: آرایه جناس دارند
۳	شیر و پلنگ استعاره‌اند.	۴	رنگ باختن: استعاره برای ترسیدن

قلمرو فکری

۲۱ «دندان به دندان خاییدن» کنایه از کدام حالت است؟ آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱	خشم	۲	اندوه	۳	ترس	۴	تعجب
- ۲۲ در بیت «چو نمود رخ شاهد آرزو / به هم حمله کردند باز از دوسو» چه دلیلی برای حمله آورده شده است؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱	حاصل نشدن هدف	۲	سوء قصد	۳	خواست شاهد	۴	آرزوی شهادت
---	---------------	---	---------	---	------------	---	-------------

قلمرو ادبی

۲۳ در کدام گزینه جناس ناهمسان دیده می‌شود؟ آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱	بیفشرد چون کوه پا بر زمین	۲	که کم دیده باشد زمین و زمان
۳	زبس گرد از آن رزمگه بردمید	۴	تن هر دو شد از نظر ناپدید

قلمرو فکری

۲۴ در مصراع «پی سر بریدن بیفشرد پا»، «پای فشردن» کنایه از چیست؟ آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱	مصمم شدن	۲	راهی شدن	۳	ایستادن	۴	نشستن

۲۵ بیت «پرید از رخ کفر در هند رنگ / تپیدند بتخانه‌ها در فرنگ» به چه امری اشاره ندارد؟ متوسط - تالیفی منتهای ۱۳۹۱

- ۱ پیروزی اسلام
- ۲ ناامیدی دشمنان از شکست اسلام
- ۳ شکستن بت‌های بتخانه
- ۴ ترس دشمنان اسلام

قلمرو ادبی

۲۶ قافیه کدام بیت نادرست است؟ آسان - تالیفی منتهای ۱۳۹۱

- ۱ زره لخت لخت و قبا چاک چاک
- ۲ شجاع غضنفر، وصی نبی
- ۳ سپر برسر آورد شیر اله
- ۴ پیامد به دشت و نفس کرد راست
- ۱ سر و روی مردان پر از گرد و خاک
- ۲ نهنگ یم قدرت حق، علی
- ۳ علم کرد شمشیر آن اژدها
- ۴ پس آن گه باستاد و هم‌رمز خواست

لغت و املا

۲۷ املائی کلمات در کدام گزینه با توجه به معنا نادرست است؟ آسان - تالیفی منتهای ۱۳۹۱

- ۱ دغل: حيله گری و شیطان صفتی
- ۲ خدو: آب دهان
- ۳ قزا: نبرد و جنگ
- ۴ کاهلی: تنبلی

۲۸ «اسبی که بر اعضای او نقطه‌ها باشد» کدام است؟ آسان - تالیفی منتهای ۱۳۹۱

- ۱ کهر
- ۲ شب‌دیز
- ۳ ابرش
- ۴ ابلق

۲۹ معنای «حرب» در مصراع «زهم رد نمودند هفتاد حرب» چیست؟ آسان - تالیفی منتهای ۱۳۹۱

- ۱ جنگ
- ۲ آلت جنگ
- ۳ حيله
- ۴ فن کشتی

۳۰ با توجه به معنی، املائی کدام کلمه نادرست است؟ آسان - تالیفی منتهای ۱۳۹۱

- ۱ غضنفر: شیر
- ۲ رخست: اجازه
- ۳ منزه: پاک
- ۴ دغل: نادرستی

قلمرو ادبی

۳۱ در مصراع «چو نمود رخ شاهد آرزو» چه آرایه‌ای وجود ندارد؟ آسان - تالیفی منتهای ۱۳۹۱

- ۱ تشبیه
- ۲ استعاره
- ۳ ایهام
- ۴ کنایه

لغت و املا

۳۲ در گروه لغات زیر چند واژه نادرست معنی شده‌اند؟ متوسط - تالیفی منتهای ۱۳۹۱

هژبر (شیر) - ژبان (غضنفر) - سهم (ترس) - خاییدن (جویدن) - حرب (آلت جنگی) - یم (ولایت) - کین (دشمنی) - دستور (اجازه) - آوردگاه (میدان جنگ) - ژنده‌فیل (فیل ضعیف)

- ۱ سه
- ۲ دو
- ۳ یک
- ۴ چهار

تاریخ ادبیات

۳۳ عبارت "وی در حمله حیدری به شرح زندگانی پیامبر و حضرت علی (ع) تا زمان شهادت پرداخته است." معرّف کیست؟
متوسط - تالیفی منّا - ۱۳۹۱

- ۱ خواجهی کرمانی ۲ باذل مشهدی ۳ ابن حسام خوشفی ۴ حمدالله مستوفی

قلمرو ادبی

۳۴ در کدام بیت دو نوع جناس همسان و ناهمسان به کار رفته است؟
آسان - تالیفی منّا - ۱۳۹۱

- ۱ بارها بار به دربار تو دارند رقیبان من که بارت برم، ای یار چرا بار ندارم؟
۲ شاد باش، ای موسی عمران به چابک معجزه دیر زی، ای رستم دستان به شیرین داستان
۳ بر دل مومین و جام مؤمنین مهر و مهر دین مهیا دیده‌ام
۴ خود را درم خرید رضای خدای کن دامن از این خدای فروشان فروفتشان

۳۵ در همه گزینه‌ها آرایه اغراق را می‌توان یافت به جز گزینه
آسان - تالیفی منّا - ۱۳۹۱

- ۱ با ساربان بگویند احوال آب چشمم تا بر شتر نبندد محمل به روز باران
۲ ملک جمشید ندارم که ز تو بوسم خرم اینک اینک من و دل، گر به دلی خرسندی
۳ حافظا خلد برین، خانه موروث من است اندرین منزل ویرانه نشیمن چه کنم
۴ به بارگاه تو چون باد را نباشد بار کی اتفاق مجال سلام ما افتد

۳۶ در همه گزینه‌ها به جز گزینه آرایه تلمیح وجود دارد.
متوسط - تالیفی منّا - ۱۳۸۴

- ۱ غنی مشکل بود دل کندن از خوبان پس از الفت هنوز آب از کف یوسف به چشم چاه می آید
۲ ای عارض مه پیکر تو صورت جانی وی پسته شیرین سخت شور جهانی
۳ گذر ز کبر و ناز که دیده است روزگار چندین قبای قیصر و طرف کلاه کی
۴ اه ترکان چو پسندید و به چاهم انداخت دستگیر ار نشود لطف تهمتن چه کنم

لغت و املا

۳۷ در کدام گزینه از «اسب» ذکر نرفته است؟
متوسط - تالیفی منّا - ۱۳۹۱

- ۱ برانگیخت ابرش ، برافشانند گرد
۲ هم اکنون تو را ای نبرده سوار
۳ کشانی بدو گفت بی بارگی
۴ که بنشین به پیش گران مایه جفت

۳۸ کدام گزینه به معنای «مهیّب و بزرگ» است؟
آسان - تالیفی منّا - ۱۳۹۱

- ۱ دهشت ۲ سورت ۳ فلق ۴ ژنده

قلمرو فکری

۳۹) ز بس گرد از آن رزمگه بر دمید / تن هر دو شد از نظر ناپدید، یعنی شدت پیکان چنان بود که

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

- ۱) هر دو پهلوان، یکدیگر را در گرد و غبار نمی دیدند .
- ۲) هر دو پهلوان، یکدیگر را در تیرگی و تاریکی گم کردند.
- ۳) طرفین مخاصمه ، در تیرگی خاک و غبار، دیده نمی شدند.
- ۴) طوفان سهمگین، طرفین مخاصمه را، زیر خاک پنهان کرد.

۴۰) معنای بیت «چنان دید بر روی دشمن ز خشم / که شد ساخته کارش از زهر چشم» کدام است؟ متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

- ۱) نگاه خصمانه‌ای به روی دشمن کرد که دشمن را از ادامه کار بازداشت.
- ۲) با نگریستن به روی حریف ، فهمید که خصم بسیار خشمگین و خطرناک است.
- ۳) دشمن را آن چنان عصبانی دید که حساب کار خود را کرد و روی برگرداند.
- ۴) از روی خشم چنان نگاهی به حریف کرد که کار خصم در اثر همان نگاه به پایان رسید.

۴۱) کدام گزینه در مورد بیت زیر درست است؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

چنین آن دو ماهر در آداب ضرب ز هم رد نمودند هفتاد حرب

- ۱) منظور از آن دو علی (ع) و عمرو عاص است.
- ۲) بین آن دو هفتاد مرحله نبرد صورت گرفت.
- ۳) آن دو از هفتاد جنگ با نیرنگ گذر کردند.
- ۴) میان آن دو جنگ سخت و طولانی در گرفت.

قلمرو ادبی

۴۲) در کدام گزینه اغراق دیده نمی شود؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

- ۱) فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ
- ۲) بزد بر برو سینه اشکبوس
- ۳) یکی تیر زد بر بر اسب او
- ۴) چو آن آهنین کوه آمد به دشت
- بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ
- سپهر آن زمان دست او داد بوس
- که اسب اندر آمد ز بالا به روی
- همه رزمگه کوه فولاد گشت

قلمرو زبانی

۴۳) در متن: «پادشاه گفت: از تنگی مقام و مأوای خود میندیش که مرا سراهای خوش و نزه است؛ هرکدام خواهی اختیار کن

تا به تو بخشم و باید در آن جایگاه از اسباب مأکول و اطعمه و امتعه آماده گردانند و اگر محتاج شوی به لشکر و سپاه و اتباع، همه ساخته آید. دانا گفت: بلای مرگ را چون هنگام فرود آید، راه بدان امارت عالی چنان یابد که بدان کومه ی مختصر.» چند

متوسط - خارج از کشور - ۱۳۹۱

غلط املائی وجود دارد؟

- ۱) یک
- ۲) دو
- ۳) سه
- ۴) چهار

در این چهارهم - فارسی یازدهم

۴۴ در عبارت «او رفت و این رسالت - چنان که شنیده بود - به محلّ ادا رسانید. شاه پیلان را از استماع این سخن دلایل برافروخته گی غضب در پیشانی پدید آمد، افسار توسن طبیعت بگسست و یکی را از سُفهای سفرا که وقاحت به گره پیشانی باز بسته بود، پیش خواند و گفت: برو شیر را از من پیغام بگذار و بگوی که تو در مجلس معرکهٔ مردان که ساقیان اجل شرابِ خون به کاسهٔ سر دلیران دهند، جرعه کشی نکرده‌ای و از صدمهٔ پای بیل چه خبر داری؟» چند غلط متوسط - خارج از کشور - ۱۳۸۶
املائی و رسم الخطّی هست؟

- ۱ دو ۲ سه ۳ چهار ۴ پنج

۴۵ صورت نوشتاری کدام کلمه با صورت گفتاری آن، معادل است؟

- ۱ انبار ۲ برافتاد ۳ نی شکر ۴ قندشکن

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۲

۴۶ از واژه‌های زیر کدام یک از نظر املائی نامطابق است؟

- ۱ منابع ۲ فتیله ۳ متنّه ۴ سنبل

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۲

۴۷ کدام واژه از نظر املائی نامطابق است؟

- ۱ رنده ۲ کیوان ۳ عفو کردن ۴ لاابالی گری

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۲

۴۸ در کدام کلمه حرف «ن» به صورت «م» تلفظ می‌شود؟

- ۱ منبع ۲ ماست بند ۳ اطناب ۴ تن پوش

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۲

۴۹ در کدام گزینه فرایند واجی با بقیه متفاوت است؟

- ۱ نمی‌رود ۲ منبر ۳ سنبل ۴ یگانه

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۲

۵۰ کدام گزینه نامطابق املائی نیست؟

- ۱ منبر ۲ انبساط ۳ مناقب ۴ سنباده

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۲

۵۱ در کدام گزینه فرآیند واجی ابدال صورت گرفته است؟

- ۱ ینبوع ۲ پیاز ۳ قندان ۴ دست بشر

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۲

قلمرو ادبی

۵۲ آرایه‌های «ایهام، نغمهٔ حروف، تشبیه، تضمین» همگی در کدام بیت یافت می‌شود؟

- ۱ تو شور کوه کن آور نه قصهٔ شیرین
 ۲ به بوی زلف تو در پیشگاه باد سحر
 ۳ به زیر زلف پرندین بامداد وصال
 ۴ به شهر عشق منم شهریار و چون حافظ
 که کوه عشق به ناخن توان تراشیدن
 به سان شمع شبستان خوش است لرزیدن
 تویی چو چشمهٔ خورشید در درخشیدن
 منم که شهرهٔ شهرم به عشق ورزیدن

سخت - سراسری - ۱۳۹۳

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۴

۵۳ در کدام گزینه آرایه‌های «تلمیح، تشبیه، ایهام تناسب، استعاره و حس آمیزی» وجود دارد؟

- ۱ بر دوش من افکند فلک بار امانت زان چرخزان است که این بار ندارد
 ۲ تویی به حسن چو لیلی و لیک هیچ شبی انیس خاطر مجنون نمی شوی، چه کنم؟
 ۳ گفتار تلخ از آن لب شیرین، چو شکر است ای جان من که خسرو خوبان عالمی
 ۴ هر که دارد در زمستان آتشین رخسارهای پیش چشمش چون خلیل آتش گلستان می شود

۵۴ در کدام گزینه به آرایه‌های بیت زیر اشاره شده است؟

«هوای ساحل از سر، چون حباب پوچ بیرون کن که چندین کشتی نوح است سرگردان در این دریا»

- ۱ پارادوکس - جناس همسان - ایهام - کنایه
 ۲ استعاره - ایهام - تلمیح - تشبیه
 ۳ تناسب - استعاره - حسن تعلیل - حس آمیزی
 ۴ کنایه - تشبیه - مجاز - اغراق

قلمرو زبانی

آسان - گزینه ۲ - ۱۳۹۴

۵۵ کلمات همه گزینه‌ها به جز نامطابق املائی هستند.

- ۱ فتیله - متنبه - انابه - منابع - مستانه - استنتاج
 ۲ سنباده - دست بند - خوار - منبع - اجتماع - خواستگاری
 ۳ خواهان - پنج تا - پنبه - دستیار - پشت گرمی - خوان
 ۴ زنبور - اجتناب - درستکار - دنبال - ینبوع - ماست بند

درس دوازدهم: کاوه ی دادخواه لغت و املا

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۴

۵۶ در متن زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«اکنون پاره‌ای از محاسن عدل که پادشاهان را ثمین تر حلیتی و نفیس تر موهبتی است یاد کرده شود و در آن جانب اختصار به رعایت رسانیده آید. اگر مخلوقی خواستی که این معانی در عبارت آرد، بسی کاغذ مستغرق گشتی و حق سخن جمله گذارده نشدی و اصحاب معرفت، بدین تأمل بسیار کرده اند.»

- ۱ یک ۲ چهار ۳ سه ۴ دو

درس چهاردهم: حمله ی حیدری لغت و املا

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۴

۵۷ در کدام گزینه غلط املائی وجود دارد؟

- ۱ اگر این حاجت به قضا مقرون گردد، عزّ دنیا و آخرت به هم پیوندد و ثواب و ثنای ایّام میمون ملک را اندوخته گردد.
 ۲ بعضی از این دولت صاحب نصاب بودند و در این طریق بر جادّه صواب، در ذمّت خویش واجب شناختند، از سرچشمه تشنگان بادیّه طلب را شربتتی چشانیدند.
 ۳ الحق پشت و پناه سپاه و روی بازار اتباع من بود. در دیده دشمنان خوار و بر روی دوستان خال.
 ۴ خردمند به سخن دشمن التفات ننماید و شعبده او در ضمیر نگذارد و هر چه از دشمن دانا تَلَطّف بیش بیند، در خویشتن داری زیادت کند.

۵۸) آرایه‌های روبه‌روی کدام بیت، تماماً درست است؟

متوسط - سراسری - ۱۳۹۴

- ۱) شرح این آتش جان سوز نگفتن تا کی / سوختم سوختم این راز نهفتن تا کی (استعاره - جناس)
- ۲) کنون که قامت من در پی تو شد چو کمان / دل مرا هدف ناوک بلا کردی (تشبیه - تناقض)
- ۳) چشم دارم که من خسته دلسوخته را / به نم چشم گهربار قلم یاد کنید (کنایه - اغراق)
- ۴) در هوای تو چو بلبل زدمی نعره عشق / که به گلزار لطافت گل خندان بودی (ایهام - استعاره مصرّحه)

۵۹) در کدام بیت هر سه آرایه «تشبیه، استعاره و کنایه» وجود دارد؟

متوسط - سراسری - ۱۳۹۴

- ۱) تو قلّه خیالی و تسخیر تو محال / بخت منی که خوابی و تعبیر تو محال
 - ۲) بعد یک عمر قناعت دگر آموخته‌ام / عشق گنجی است که افزونی‌اش از انفاق است
 - ۳) چون که گل رفت و گلستان درگذشت / نشنوی زان پس ز بلبل سرگذشت
 - ۴) به صحرای هوس تا کی دلا سر در هوا گردی؟ / نمی بینی رهی، ترسم که گم گردی چو واگردی
- ۶۰) ترتیب قرار گرفتن ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «تناقض، مجاز، ایهام و استعاره» کدام می‌باشد؟

سخت - خارج از کشور - ۱۳۹۲

- الف) به سلیمان برسانید که من چون نگین در کف هر دیو و ددم (حیوان وحشی)
- ب) ما را ز زیر پر هست راهی به گلستان هر چند سخت بندد صیّاد بال ما را
- ج) منم که معنی بیگانه آشنای من است نهال خامه من باغ دلگشای من است
- د) بسیار دیده‌ایم درختان میوه‌دار زین به ندیده‌ایم که در بوستان توست
- ۱) ب - ج - الف - د ۲) ج - الف - د - ب ۳) ب - ج - د - الف ۴) ج - د - الف - ب

۶۱) اگر ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «ایهام، استعاره و تناقض» از بالا به پایین مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

سخت - خارج از کشور - ۱۳۹۰

- الف) ره عشق ار به سر آید، ندارد راه بیرون شد به ساحل گر رسد کشتی، همان دریا بود جایش
- ب) نیک بد کردی شکستن عهد یار مهربان این بتر کردی که بد کردی و نیک انگاشتی
- ج) آرزو دارم ز لعلش تا به لب جام مدام وز سرم بیرون نخواهد رفتن این سودای خام
- د) از شکسته کشتی ما تا گهی یاد آورد رشته‌های موج، بر انگشت توفان بسته‌ایم
- ۱) الف - ج - ب ۲) الف - ج - د ۳) ج - د - ب ۴) ج - د - الف

۶۲) در کدام گزینه غلط املایی یافت می‌شود؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۵

- ۱) شنید این سخن‌های دور از صواب نه صبر شنیدن نه روی جواب
- ۲) صواب است پیش از کشش بند کرد که نتوان سر کشته پیوند کرد
- ۳) پسندید از او شاه مردان جواب که من بر خطا بودم او بر ثواب
- ۴) کسی را به کردار بد کن عذاب که چشم از تو دارد به نیکی ثواب

۶۳ در متن زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۵

«درویشان گدایی که از حریصی دین به دنیا می‌فروشد و پیوسته بر درگاه ملوک به مذلت می‌گردند و به درهای امیران به استخفاف در می‌روند و به خواری و اهانت ایشان را خدمت می‌کنند و به طمع فاسد در امر به معروف و نهی از منکر اهمال می‌ورزند و قیاس کردند که برخی همین سیرت بد و خصال مذموم و تبع خسیس و دنائت همت دارند.»

- ۱ یک ۲ دو ۳ سه ۴ چهار

قلمرو فکری

۶۴ مفهوم مصراع اول بیت «چو نمود رخ شاهد آرزو / به هم حمله کردند باز از دو سو» با کدام بیت زیر قرابت دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۵

- ۱ ز خون دل شده رنگین دو دیده تر ما بهار لاله ما گل کند ز ساغر ما
۲ گذشت عمر و دل ما به آرزو نرسید در آشیانه ما پیر شد کبوتر ما
۳ زدی به تیغ و بریدی و ساختی پامال چه روزها که نه افکنده‌ای تو بر سر ما
۴ ستاره سوختگان چون سپند سبز شدند کجاست گریه ابر بهار اختر ما

قلمرو زبانی

۶۵ در همه گزینه‌ها فرآیند واجی دو بیت به جز یکسان هستند.

سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۵

- ۱ ای نگهبانان احمد ای هواخواهان حق ای بزرگان قبایل ای رئیسان شعوب
ای که خاک خویش را چون ریش خود دادی به باد ای بر در دشمن شدی با نوک مژگان خاکروب
۲ قضای کشور بر باد رفته از نفسش هوای جمعیت خاطر به ریش گرفت
مژه سیاهت ار کرد به خون ما اشارت ز فریب او بیندیش و غلط مکن نگارا
۳ حافظ مرید جام می است ای صبا برو وز بنده بندگی برسان شیخ جام را
گفتم ای سلطان خوبان رحم کن بر این غریب گفتم در دنبال دل ره گم کند مسکین غریب
۴ بده ساقی می باقی که در جنت نخواهی یافت کنار آب رکن آباد و گلگشت مصلّا را
ما آبروی فقر و قناعت نمی‌بریم با پادشه بگوی که روزی مقدر است

۶۶ در کدام عبارات غلط املایی وجود دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۵

الف) چون بلا بدو رسد دل از جای نبرد و دهشت و حیرت را به خود راه ندهد و وجه تدبیر و عین ثواب بر وی پوشیده نماند.
ب) نفس من از مرگ ابا می‌نماید و هیچ جانور به اختیار این شربت نخورد و تا عنان مراد به دست اوست از آن دوری صواب

درین چهاردهم - فارسی یازدهم
بیند.

ج) در آثار و نتایج علم طب عملی کردم و ثمرات آن را بر صحیفه‌ی دل بنگاشتم هیچ علاجی در وهم نیامد که موجب صحت اصلی تواند بود.

د) پادشاه موقت آن است که تأمل او از خواتم کارها قاصر نیاید و نظر بصیرت او به اواخر اعمال محیط گردد و سخن بندگان ناصح را استماع کند.

- ۱ د، الف ۲ ب، ج ۳ د، ب ۴ الف، ج

۶۷) املای واژه‌ها در همه گزینه‌ها به جز درست است.

- ۱) گفتم: این کس را به من نمودی خداوندا به زندگی بدیدمش و به مردگی ناپدید شد. او کجاست؟ هاتفی آواز داد: چه جویی کسی را که ملک‌الموت جست نیافت، حور و قصور جستند، نیافتند.
- ۲) گفت معصیت ما امروز بیش از معصیت اهل دوزخ خواهد بود فردا. از بهر آن که اهل دوزخ را فردا ثواب قوت خواهد شد و ما را امروز به نقد وقت.
- ۳) گفت فراغت ملک است که آن را غایت نیست و گفت غریب نه آن است که کسی ندارد غریب آن است که آخرت بفروشد.
- ۴) نقل است که یک روز به خانه‌ی مریدی شد، چون شیخ درآمد گفت ای شیخ یک سخن بگویم گفت بگوی گفت کی خواهی رفت؟ گفت ای بیچاره هنوز وصال نیافته آواز فراغ بلند کردی؟

قلمرو ادبی

۶۸) آرایه مقابل همه‌ی گزینه‌ها به جز درست است.

- ۱) تا نشوی خاک درش در نگشاید به رضا / تا نکشی خار غمش گل ز گلستان نبری (کنایه - تشبیه)
- ۲) تا نکنی کوه بسی دست به لعلی نرسد / تا سوی دریا نروی گوهر و مرجان نبری (تلمیح - مراعات نظیر)
- ۳) سر نهد چرخ تو را تا که تو بی سر نشوی / کس نخرد نقد تو را تا سوی میزان نبری (کنایه - تشخیص)
- ۴) تا نشوی مست خدا غم نشود از تو جدا / تا صفت گرگ دری یوسف کنعان نبری (جناس - تلمیح)

۶۹) آرایه مقابل همه‌ی گزینه‌ها به جز درست است.

- ۱) آن جمالی که فروغش کمر کوه شکست / کی توان از نظر موسی عمران دیدن (تشخیص - کنایه)
- ۲) خدای عرش جهان را چنین نهاد نهاد / که گاه مردم از او شادمان و گاه ناشاد (تناقض - جناس تام)
- ۳) خشک سال است در این عهد وفا را ای اشک / زان حوالی که تو می‌آیی باران چون است؟ (ایهام - تضاد)
- ۴) باغ فردوس میارای که ما رندان را / سر آن نیست که در دامن حور آویزیم (مجاز - مراعات نظیر)

لغت و املا

۷۰) در کدام گزینه غلط املایی وجود ندارد؟

- ۱) فکنده پهن بساطی به زیر پای نشاط
 - ۲) چه غذا ما بی غذا خود گشته‌ایم
 - ۳) او ز تو آهن همی خواید به خشم
 - ۴) دل تاب‌خانه‌ای است که هر ساعتی در او
- به عمر کوتاه و دور و دراز کرده عمل
ما به تیغ فقر بی سر گشته‌ایم
او همی جوید تو را با بیست چشم
شمع خزانه ملکوت افکند ضیاع

قلمرو فکری

۷۱) مفهوم کدام گزینه با بیت «گفت من تیغ از پی حق می‌زنم / بنده حقم نه مأمور تنم» قرابت دارد؟ متوسط - قلم چی - ۱۳۹۶

- ۱) گر تو در دنیا هزاران چاره و حیلت کنی چیره گردد بر تو آخر هرچه ایزد را قضاست
 ۲) گر دیده نشسته مگر نور دیده‌ام پوشنده برهنه مگر نوک سوزنم
 ۳) با هوای نفس کی باشد رضای حق روا تا که عصیان و هوای نفس و طاعت در رضاست
 ۴) گریبانی چو صبحم نیست تا از شرم رسوایی ز بی‌دردان بیوشد سینه‌ام زخم نمایان را

۷۲) فقط بیت گزینه برای ادامه ایات زیر مناسب است. متوسط - قلم چی - ۱۳۹۶

- حبیب خدای جهان آفرین نگه کرد بر روی مردان دین
 همه برده سر در گریبان فرو نشد هیچ کس را هوس رزم او
 ۱) سوی نامداران دین کرد رو بگفتا شنیدید گفتار او
 ۲) زلا و نعم کس نگفتش جواب که اسلامشان بود نقشی بر آب
 ۳) بود در دو عالم خدا یاورش منم در قیامت شفاعتگرش
 ۴) مرا گر به تن جان بدی صدهزار دمامم به پای تو سازم نثار

قلمرو ادبی

۷۳) آرایه‌های «حس آمیزی، تلمیح، کنایه و جناس همسان» به ترتیب، در کدام ایات وجود دارد؟ سخت - قلم چی - ۱۳۹۶

- الف) گرچه صدفبار غمت خاک مرا داد به باد نیست بر خاطر من از نو غباری باری
 ب) چشمت به خواب چشم مرا خواب می‌برد زلفت به تاب جان مرا تاب می‌برد
 ج) از سر یک دانه گندم در نمی‌آری گذشت وز برای نزهت دل باغ رضوان بایدت
 د) چنان بر صورت شیرین این دیوانه مفتونم که در خاطر نمی‌گنجد خیال ملک پروینم
 ۱) الف - ج - ب - د ۲) الف - د - ب - ج ۳) د - ج - الف - ب ۴) د - ب - الف - ج

۷۴) کدام آرایه‌ها «تماماً» در بیت زیر وجود دارد؟ سخت - قلم چی - ۱۳۹۶

- «ماه و پروین از خجالت رخ فرو پوشد اگر / آفتاب آسا کند در شب تجلی روی تو»
 ۱) مجاز - کنایه - تشبیه - استعاره ۲) استعاره - تلمیح - حسن تعلیل - تشبیه
 ۳) مجاز - اغراق - تضاد - کنایه ۴) تشخیص - حسن تعلیل - جناس - متناقض نما

قلمرو زبانی

۷۵) نقش دستوری موصوف‌ها در بیت زیر چیست؟ سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

- «چنین آن دو ماهر در آداب ضرب ز هم رد نمودند هفتاد حرب»
 ۱) نهاد - مضاف‌الیه ۲) مضاف‌الیه - مفعول
 ۳) نهاد - مفعول ۴) مضاف‌الیه - نهاد

قلمرو ادبی

۷۶) تربیت ایبات زیر به لحاظ داشتن آرایه‌های «ایهام تناسب، استعاره، کنایه، حس آمیزی» کدام است؟

سخت - خارج از کشور - ۱۳۹۶

الف) هفته‌ای می‌رود از عمر و به ده روز کشید کز گلستان صفا بوی وفایی ندמיד

ب) گر من از خار بترسم نبرم دامن گل کام در کام نهنگ است ببايد طلبید

ج) آخر ای مطرب از این پرده عشاق بگرد چند گویی که مرا پرده به چنگ تو درید

د) هرچه زان تلخ‌تر اندر همه عالم نبود گو بگو از لب شیرین که لطیف است و لذیذ

- ۱) الف، ب، ج، د ۲) ج، الف، ب، د ۳) ج، د، ب، الف ۴) د، الف، ب، ج

قلمرو فکری

۷۷) کدام گزینه با بیت «شیر حقم، نیستم شیر هوا / فعل من بر دین من باشد گوا» تقابل معنایی دارد؟ متوسط - قلم چی - ۱۳۹۶

۱) نفست همیشه پیرو فرمان شرع باد تا بر سرش ز عقل بداری موگلی

۲) پیرو نفس و تابع وسواس گنه ما برون بود ز قیاس

۳) من نیم سگ، شیر حقم حق پرست شیر حق آن است کز صورت برست

۴) از بلا مرد خدا هیچ ندارد پروا وز هوا شیر علم هیچ ندارد تشویش

لغت و املا

۷۸) در کدام گزینه واژه مشخص شده نادرست معنی شده است؟ متوسط - تالیفی منته - ۱۳۹۷

۱) که ناگاه عمرو آن سپهر نبرد برانگیخت ابرش برافشاند گرد (مطلقاً اسب)

۲) غضنفر بزد تیغ برگردنش درآورد از پای بی سر تنش (شیر)

۳) چو غلطید در خاک آن ژنده فیل بزد بوسه بر دست او جبرئیل (خشم گین)

۴) پرید از رخ کفر در هند رنگ تپیدند بت‌خانه‌ها در فرنگ (لرزیدند)

۷۹) در کدام گزینه واژه مشخص شده درست معنی شده است؟ سخت - تالیفی منته - ۱۳۹۷

۱) برافراخت پس دست خبیر گشا پس سر بریدن بیفشرد پا (بلند کرد)

۲) شجاع غضنفر، وصی نبی نهنگ یم قدرت حق علی (مونس)

۳) بر مصطفی بهر رخصت دوید ازو خواست دستوری اما ندید (مرخصی)

۴) به سوی هژبر ژیان کرد رو به پیشش برآمد شه جنگجو (خشم گین)

۸۰) مترادف واژگان «زهر چشم، کاهلی، حرب، دغل» در کدام گزینه نیامده است؟ سخت - تالیفی منته - ۱۳۹۷

۱) بر گل سرخ از نم او فتاد لآلی همچو عرق بر عذار شاهد غضبان

۲) براستی زو پدر او راستی فرمای کزین دو گشت محمد پیمبر مرسل

۳) به پیش اندرون بیژن تزچمگ که هرگز نکرد به کاری درنگ

۴) بود زخم شمشیر و خشم خدای نیابیم بهره به هر دو سرای

درس چهاردهم - فارسی یازدهم

سخت - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۸۱) معنی واژگان «آوردگاه، ابرش، امتناع، یم و حرب» به ترتیب کدام است؟

- ۱) جنگ، اسب زرد، نپذیرفتن، دریا، جنگ
- ۲) میدان نبرد، اسب، خودداری، دریا، صلح
- ۳) جای جنگیدن، اسبی با نقطه در بدن، پذیرفتن، دریا، وسایل جنگی
- ۴) نبردگاه، اسب خال خالی، خودداری، دریا، وسایل نزاعی

سخت - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۸۲) در کدام گزینه متضاد یکی از واژه‌های «شاهد، تپیدن، حبیب، برمید» ذکر شده است؟

- ۱) زشت رویی به عارض و سیما
- ۲) هر که را بر سماط بنشستی
- ۳) علف اسبان تازی را خران بگرفته‌اند
- ۴) نماندش از ایران کسی دوستدار
- ۱) ناپسندی چو زاغ پسیه به باغ
- ۲) واجب آمد به خدمتش برخاست
- ۳) در چنین تشویش ملک ای زیرکان افسار کو
- ۴) شکست اندر آمد بدان روزگار

سخت - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۸۳) در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینهٔ متضاد یکی از واژه‌های «ژیان، سهم، ژنده و قبا» به کار رفته است؟

- ۱) بزد کوس و آورد بیرون صلیب
- ۲) خارش همه شجاعت و یارش همه سنا
- ۳) کندن تیر و پیکان آهن‌گذار
- ۴) ز دستور برسیم یک سخن
- ۱) صلیبی بزرگ و سیاهی از مهیب
- ۲) رسته به آب رحمت و حکمت بر او رطب
- ۳) همی بر برهنه نیاید به کار
- ۴) چو کاری نو افکند خواهیم من

سخت - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۸۴) در همهٔ گزینه‌ها مترادف واژهٔ «دستور» درست به کار رفته به جز

- ۱) بفرمود تا پیش او شد دبیر
- ۲) از بهر آن که شاه جهان دوستدار اوست
- ۳) پادشاهی که با شکه باشد
- ۴) بگفتا اذن خواهی چیست از من
- ۱) سرافزار موبد که بودش وزیر
- ۲) دولت معین اوست خداوند یار اوست
- ۳) خرم او چون بلند که باشد
- ۴) چه بهتر کور را از چشم روشن

سخت - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۸۵) در کدام گزینه غلط املائی می‌یابید؟

- ۱) چو غلطید در خاک آن ژنده فیل
- ۲) غضنفر بزد تیغ برگردنش
- ۳) بر مصطفی بهر رخصت دوید
- ۴) چنین آن دو ماهر در آداب ضرب
- ۱) بزد بوسه بر دست او جبرعیل
- ۲) در آورد از پای بی سر تنش
- ۳) ازو خواست دستوری اما ندید
- ۴) زهم رد نمودند هفتاد حرب

آسان - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۸۶) همهٔ گزینه‌ها به لحاظ املائی درست هستند به جز گزینهٔ

- ۱) سپر بر سر آورد شیراله
- ۲) زره لخت لخت و قبا چاک چاک
- ۳) چنین آن دو ماهر در آداب ضرب
- ۴) پرید از رخ کفر در هند رنگ
- ۱) آلم کرد شمشیر آن اژدها
- ۲) سر و روی مردان پر از گرد و خاک
- ۳) زهم رد نمودند هفتاد حرب
- ۴) تپیدند بت‌خانه‌ها در فرنگ

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۷

۸۷ در هیچ گزینه‌ای به جز گزینه غلط املایی وجود ندارد؟

۱	دم تیغ بر گردنش چون رسید
۲	حیب خدای جهان آفرین
۳	سپر بر سر آورد شیر اله
۴	بیفشرد چون کوه پا بر زمین
	سر عمرو صد گام از تن پرید
	نگه کرد بر روی مردان دین
	علم کرد شمشیر آن اژدها
	بخواید دندان به دندان کین

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۷

۸۸ واژه نادرست املایی در کدام گزینه مشهود است؟

۱	شجاع غضنفر، وصی نبی
۲	چو شیر خدا راند بر خصم تیغ
۳	پرید از رخ کفر در هند رنگ
۴	چو غلتید در خاک آن ژنده فیل
	نهنگ یم قدرت حق علی
	به سر کوفت شیطان دو دست دریغ
	طپیدند بت‌خانه‌ها در فرنگ
	بزد بوسه بر دست او جبرئیل

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۷

۸۹ با توجه به معنی واژه‌ها در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

۱	سهم (ترس)، عفو (بخشش)، منزّه (بی‌عیب)
۲	زهر چشم (نگاه خیره)، دستوری (رخصت)، قبا (لباس)
۳	غلطید (چرخیدن)، تپیدن (ترسیدن)، وصی (جانشین)
۴	دریق (افسوس)، غضنفر (شیر)، جبرئیل (فرشته مقرب)

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۷

۹۰ با توجه به املائی درست، معنی چند واژه غلط است؟

- رخصت (اجازه)، دستور (وزیر)، هژبر (شیر)، نظر گشودن (انتظار)، بردمید (پدید آمد)، حرب (وسایل جنگی)، سهمگین (ترسناک)، خبیر گشا (لقب حضرت علی (ع))، بخایید (فشرد)، قبا (پارچه)
۱	۱	۲	۳	۴

متوسط - تالیفی منّا - ۱۳۹۷

۹۱ کدام گزینه مترادف واژه «خاییدن» نیست؟

۱	مضع
۲	نرم کردن به دندان
۳	دندان ساییدن از خشم
۴	افشرده

آسان - تالیفی منّا - ۱۳۹۷

۹۲ در همه گزینه‌ها مترادف واژه «ژیان» به کار رفته به جز گزینه

۱	خشم‌آلود
۲	خشمگین
۳	نرم‌خویی
۴	تندخو

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۷

۹۳ در همه گزینه‌ها به جز گزینه مترادف واژه سهم به کار رفته است.

۱	یکی بهره را بر سه بهره است بخشش
۲	دلم از وحشت زندان سکندر بگرفت
۳	همه خانه از بیم بگذاشتند
۴	با طاعت و ترس باش همواره
	توهم بر سه بهرایچ برتر
	رخت بر بندم و تا ملک سلیمان بروم
	دل از برم آباد برداشتند
	تا از تو به دل حسد برد ترسا

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۹۴) مفهوم کدام گزینه به مفهوم «شدت جنگ» اشاره نمی‌کند؟

- ۱) نهادند آوردگاهی چنان
 - ۲) ز بس گرد از آن رزمگه بردمید
 - ۳) زره لخت لخت و قبا چاک چاک
 - ۴) پرید از رخ کفر در هند رنگ
- که کم دیده باشد زمین و زمان
تن هر دو شد از نظر ناپدید
سر و روی مردان پر از گرد و خاک
تپیدند بت‌خانه‌ها در فرنگ

۹۵) بیت «غضنفر بزد تیغ برگردنش درآورد از پای بی سر تنش» به مفهوم کدام گزینه اشاره دارد؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

- ۱) اقدام برگشتن
- ۲) اتمام کشتن
- ۳) شروع بر بریدن
- ۴) اصرار بر کشتن

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۹۶) مفهوم «رجز خوانی» از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- ۱) به سوی هژبر ژیان کرد رو
 - ۲) بیامد به دشت و نفس کرد راست
 - ۳) بیفشرد چون کوه پا بر زمین
 - ۴) چو غلطید در خاک آن ژنده فیل
- به پیشش برآمد شه جنگ‌جو
پس آنگه باستاد و هم‌رزم خواست
بخایید دندان به دندان کین
بزد بوسه بر دست او جبرئیل

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۹۷) کدام دو بیت در یک مفهوم به کار رفته‌اند؟

- ۱) دم تیغ برگردنش چون رسید
غضنفر بزد تیغ برگردنش
 - ۲) برافراخت پس دست خیبر گشا
شجاع غضنفر، وصی نبی
 - ۳) همه برده سر در گریبان فرو
حیب خدای جهان آفرین
 - ۴) دویدند از کین دل سوی هم
بیفشرد چون کوه پا بر زمین
- سر عمرو صد گام از تن پرید
درآورد از پای بی سر تنش
پس سر بریدن بیفشرد پا
نهنگ یم قدرت حق، علی
نشد هیچ کس را هوس رزم او
نگه کرد بر روی مردان دین
در صلح بستند بر روی هم
بخایید دندان به دندان کین

علم کرد شمشیر آن اژدها، به ترتیب «شیراله» و «اژدها» منظور چه کسانی

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۹۸) در بیت «سپر برسر آورد شیراله

هستند؟

- ۱) حضرت علی (ع) - عمرو
- ۲) عمرو - حضرت علی (ع)
- ۳) حضرت علی (ع) - حضرت علی (ع)
- ۴) عمرو - عمرو

قلمرو ادبی

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۹۹ همه گزینه‌ها به جز گزینه فاقد تشبیه است.

- ۱ ز بس گرد از آن رزمگه بردمید
- ۲ به سوی هژبر ژیان کرد رو
- ۳ چو نمود رخ شاهد آرزو
- ۴ چنان دید بر روی دشمن ز خشم
- تن هر دو شد از نظر ناپدید
- به پیشش برآمد شه جنگ‌جو
- به هم حمله کردند باز از دو سو
- که شد ساخته کارش از زهر چشم

قلمرو زبانی

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۰۰ در همه گزینه‌ها صفت فاعلی مرگب مرخم به کار رفته است به جز

- ۱ به سوی هژبر ژیان کرد روی
- ۲ حبیب خدای جهان آفرین
- ۳ ز بس گرد از آن رزمگه بردمید
- ۴ برافراخت پس دست خبیر گشا
- به پیشش برآمد شه جنگ‌جو
- نگه کرد بر روی مردان دین
- تن هر دو شد از نظر ناپدید
- پس سر بریدن بیفشرد پا

قلمرو ادبی

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۰۱ آرایه حس آمیزی، مجاز و واج آرایی به ترتیب در کدام گزینه دیده می‌شود؟

- الف) همه برده سر در گریبان فرو
- ب) بر مصطفی بهر رخصت دوید
- ج) فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ
- د) چنین آن دو ماهر در آداب ضرب
- نشد هیچ کس را هوس رزم او
- از او خواست دستوری اما ندید
- بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ
- ز هم رد نمودند هفتاد حرب
- ۱ ب، ج، الف
- ۲ ب، د، الف
- ۳ الف، ب، ج
- ۴ الف، د، ب

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۰۲ آرایه نوشته شده روبه‌روی کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ چو نمود رخ شاهد آرزو
- ۲ دویدند از کین دل سوی هم
- ۳ به نام خدای جهان آفرین
- ۴ که ناگه عمرو آن سپهر نبرد
- به هم حمله کردند باز از دو سو (کنایه - تشبیه)
- در صلح بستند بر روی هم (اضافه استعاره - تضاد)
- بینداخت شمشیر را شاه دین (مجاز - کنایه)
- برانگیخت ابرش برافشانند گرد (تشبیه - کنایه)

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۰۳ آرایه‌های اغراق، کنایه، تشبیه و مراعات نظیر به ترتیب در کدام گزینه مشاهده می‌شود؟

- الف) شجاع غضنفر، وصی نبی
- ب) چو غلطید در خاک آن ژنده فیل
- ج) زره لخت لخت و قبا چاک چاک
- د) دم تیغ بر گردنش چون رسید
- نهنگ یم قدرت حق علی
- بزد بوسه بر دست او جبرئیل
- سر و روی مردان پر از گرد و خاک
- سر عمرو صد گام از تن پرید
- ۱ الف، ب، د، ج
- ۲ ج، ب، الف، د
- ۳ د، ج، الف، ب
- ۴ د، ب، الف، ج

قلمرو زبانی

متوسط - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۱۰۴ در کدام گزینه نوع ان به کار رفته با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

۱	دلیران میران گشوده نظر
۲	حیب خدای جهان آفرین
۳	همه برده سر در گریبان فرو
۴	به بینندگان آفریننده را
- که بر کینه اول که بندد کمر
نگه کرد بر روی مردان دین
نشد هیچ کس را هوس رزم او
نبین مرنجان در بیننده را

سخت - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۱۰۵ در کدام گزینه به ترتیب واژگان وندی، مرگب و وندی - مرگب آمده است؟

الف	بیامد به دشت و نفس کرد راست
ب	به سوی هژبرژیان کرد رو
ج	ز بس گرد از آن رزمگه بردمید
د	نخست آن سیه روز برگشته بخت
- پس آنگه باستاد و هم‌رزم خداست
به پیشش برآمد شه جنگ جو
تن هر دو شد از نظر ناپدید
برافراخت بازو چو شاخ درخت

- ۱ ب، د، ج ۲ ب، ج، د ۳ ج، ب، د ۴ د، ج، ب

قلمرو فکری

متوسط - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۱۰۶ در کدام گزینه مفهوم کنایی قسمت‌های مشخص شده نادرست است؟

۱	پرید از رخ کفر در هند رنگ (ترسید)
۲	پی سر بریدن بیفشرد پا (برای سر بریدن پافشاری کرد)
۳	بزد بوسه بر دست او جبرئیل (تشکر و سپاسگزاری کرد)
۴	چو نمود رخ شاهد آرزو (چهره او آشکار شد)

متوسط - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۱۰۷ در کدام بیت، مفهوم «ترس» وجود ندارد؟

۱	فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ
۲	پرید از رخ کفر در هند رنگ
۳	همه برده سر در گریبان فرو
۴	چو شیر خدا راند بر خصم تیغ
- بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ
پتیدند بتخانه‌ها در فرنگ
نشد هیچ کس طالب رزم او
به سرکوفت شیطان دو دست دریغ

قلمرو ادبی

متوسط - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۱۰۸ در همه گزینه‌ها «کنایه» وجود دارد به استثنای بیت

۱	دلیران میدان گشوده نظر
۲	زره لخت لخت و قبا چاک چاک
۳	همه برده سر در گریبان فرو
۴	فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ
- که بر کینه اول که بندد کمر
سر و روی مردان پر از گرد و خاک
نشد هیچ کس را هوس رزم او
بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ

۱۰۹ «ز بس گرد از آن رزمگه بردمید / تن هر دو شد از نظر ناپدید» یعنی: شدت پیکار چنان بود که

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱ هر یک از پهلوانان تیرگی‌ها را کنار زدند.

۲ یکی از پهلوانان به وضوح دیده می‌شد.

۳ طرفین، در تیرگی خاک و غبار دیده نمی‌شدند.

۴ گرد و غبار سهمگین، طرفین مخاصمه را زیر خاک پنهان کرد.

۱۱۰ مفهوم بیت «چنان دید بر روی دشمن ز خشم / که شد ساخته کارش از زخم چشم» کدام است؟ متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱ قدرت حضرت علی(ع) ۲ جوانمردی ۳ شجاعت عمرو بن عبدود ۴ جذبۀ حضرت علی(ع)

۱۱۱ مفهوم بیت «چو شیر خدا راند بر خصم تیغ / به سرکوفت شیطان دو دست دریغ» در کدام گزینه دیده می‌شود؟

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱ ناامیدی ابلیس بعد از ضربه امام علی(ع) ۲ مأیوس شدن عمرو از شکست امام علی(ع)

۳ ظفر و پیروزی امام علی(ع) بر عمرو بن عبدود ۴ عظمت و شدت نبرد بین دو پهلوان

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۱۲ معنی نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

۱ ز هم رد نمودند هفتاد حرب: هفتاد زخم به یکدیگر وارد کردند.

۲ بیامد به دشت و نفس کرد راست: به میدان جنگ آمد و ایستاد.

۳ چنان دید بر روی دشمن ز خشم: نگاهی غضب‌آلود به دشمن کرد.

۴ برانگیخت ابرش برافشاند گرد: با سرعت اسب را به حرکت درآورد.

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۱۳ «چو نمود رخ شاهد آرزو / به هم حمله کردند باز از دو سو» یعنی:

۱ هیچ‌کدام علت جنگ و نتیجه آن را نمی‌دانستند. ۲ به علت گواهی نادرست، دوباره جنگ در گرفت.

۳ آرزوی شهادت آنان را به میدان جنگ کشاند. ۴ چون کامیاب و پیروز نشدند، به جنگ ادامه دادند.

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۱۴ با توجه به بیت زیر گزینه نادرست کدام است؟

«شیر حقم نیستم شیر هوا / فعل من بر دین من باشد گوا»

۱ «م» نیستم = مضاف‌الیه ۲ هوا: مضاف‌الیه ۳ دین: متمم ۴ گواه: مسند

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۱۵ معادل «آماده شدن» در کدام بیت وجود ندارد؟

۱ ستودن نداند کس او را چون هست / میان بندگی را بیادت بست

۲ میان را طلا بست و گوهر فزود / که آیین و راه جهاندار بود

۳ بیامد به تخت پدر برنشست / به شاهی کمر بر بست

۴ میان بسته دارید و بیدار بید / همه در پناه جهاندار بید

متوسط - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۱۱۶ معادل «بازل» در کدام بیت دریافت می‌شود؟

۱	بری ذاتش از تهمت ضدّ و جنس
۲	کلیمی که چرخ فلک طور اوست
۳	خداوند بخشنده دستگیر
۴	چنان پهن خوان کرم گسترد
	غنی ملکش از طاعت جن و انس
	همه نورها پرتو نور اوست
	کریم خطابش پوزش پذیر
	که سیمرغ در قاف قسمت خورد

۱۱۷ «جامه جنگی با آستین کوتاه که از حلقه‌های ریز فولادی بافته می‌شده است» معادل کدام گزینه است؟

- ۱ قبا ۲ ژنده ۳ برگستوان ۴ زره متوسط - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۱۱۸ معادل واژه «بی‌قرار شدن» در کدام گزینه وجود دارد؟

۱	چنان دید بر روی دشمن ز خشم
۲	برافراخت پس دست خبیر گشا
۳	به سوی هژبر ژبان کرد رو
۴	پرید از رخ کفر در هند رنگ
	که شد ساخته کارش از زهر چشم
	پی سر بریدن بیفشرد پا
	به پیشش برآمد شه جنگجو
	تپیدند بت خانه‌ها در فرنگ

۱۱۹ معادل واژه «شریعت» در کدام گزینه وجود ندارد؟

۱	پرستش به مستی است در کیش مهر
۲	وفا کنیم و ملامت کنیم و خوش باشیم
۳	مبادا چنین هرگز آیین من
۴	مذهب عشق است این سختی‌های من
	برون اند زین جرگه هشیارها
	که در طریقت ما کافری ست رنجیدن
	سزا نیست این کار در دین ما
	خوش بود ناچار بدبختی‌های ما

۱۲۰ معنای واژه مشخص شده در کدام گزینه غلط است؟

۱	شاهد آن نیست که او موی و میانی دارد
۲	نشسته‌ام در انتظار این غبار بی‌سوار
۳	منزه ذاتش از چند و چه و چون
۴	سوی دیگر آن حسام الدین رسید
	بنده طلعت آن باشد که آنی دارد (زیبارو)
	دریغ کز شبی چنین سپیده سر نمی‌زند (افسوس)
	تعالی شأنه عمّا یقولون (بزرگ)
	مشرق انوار شمس الدین رسید (شمشیر تیز)

۱۲۱ معنای کدام واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست است؟

۱	یتیمی را حبیب خویش خوانده
۲	همی لب به دندان بخایید شاه
۳	یکی دخت شاه سمنگان منم
۴	نداری همانا ز خاقان چنین
	ز ادنایش به آوادن رسانده (یار)
	همی کرد خیره بدیشان نگاه (به دندان نرم کرد)
	ز پشت هژبر و پلنگان منم (شیر)
	ز کار گذشته به دل هیچ کین (دشمن)

۱۲۲ معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست است؟

- «ژنده (مهیب)، غضنفر (شیر)، گوهر (نژاد)، اهریمن (ابلیس)، عزت (ارجمند)، مأمور (فرماندار)، کاهلی (سستی)، برافراختن (بلند کردن)، خاوران (مغرب)»

- ۱ یک ۲ دو ۳ سه ۴ چهار

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۲۳) معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست است؟

«تپیدن (اضطراب)، در زمان (فوراً)، گذاشتن (رها کردن)، باذل (سخی)، خوسف (نام ناحیه‌ای در بیرجند)، ضرب (کوفتن)، سهم (بیم)، امتناع (خودداری)، کیمیا (اکسیر)، قبا (نوعی جامهٔ جلو بسته)

- ① یک ② دو ③ سه ④ چهار

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۲۴) در متن زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«ملک از لحن سپهبدان، نهیب بر معموران بزد و خدو بر زمین انداخت. در زمان، طبل زنان چون هژبران ژیان، غریو زدند و از کرائهٔ آوردگاه ایران حرب بردمیدند و ملک را از چنگ سپهبدان آزاد گزاردند.»

- ① یک ② دو ③ سه ④ چهار

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۲۵) در گروه کلمات زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«هرب و گریختن - معمور و آباد - قضا و سرنوشت - رخصت و دستوری - باذل و بخشنده - غضنفر و شیر - دغل و ناراستی - آغشته و عجین - گذاشتن و اجازه دادن - بحر و جهت»

- ① یک ② دو ③ سه ④ چهار

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۲۶) در کدام بیت غلط املائی وجود دارد؟

- ① زمانه با تو چه دعوی کند به بد مهری؟ سپهر با تو چه پهلو زند به غداری
 ② هر که منظوری ندارد عمر ضایع می‌گذارد اختیار این است دریاب ای که داری اختیاری
 ③ هر دم غم فراقش بر دل نهاد باری هر لحظه دست هجرش، در دل شکست خواری
 ④ معلّم همه شوخی و دلبری آموخت به دوستیت وصیت نکرد و دلداری

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۲۷) در کدام بیت غلط املائی یافت می‌شود؟

- ① فی الجملة روح و جسم ز هم منفرق شوند مرغ از قفس برآید و در آشتیان شود
 ② ور جرم و معصیت بود و فسق کار ما آتش دراوفتد به لحد هم دخان شود
 ③ تا روز رستخیز که اصناف خلق را تن‌ها ز بهر عرض قرین روان شود
 ④ در ورطهٔ هلاک فُتد کشتی وجود نیز از امل بماند و بی بادبان شود

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۲۸) در متن زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«مہتر عالم و سید بنی آدم (ص) می‌فرماید که هرکس که بامداد سر از جامع خواب بردارد و غم دین بُود که در دل او بُود و عشق حق تعالی بُود که در جان او باشد حق تعالی به حکم کرم و فضل، عنایت ازلی را بفرستد تا کفایت ابدی او کند و هر که را سودایی دیگر در دل بُود لشکر قهر بفرستد تا بر نهاد او شبیخون کند»

- ① یک ② دو ③ سه ④ چهار

۱۲۹ در کدام گزینه غلط املائی وجود دارد؟

۱	همی یادم آید ز عهد صغر
۲	یکی مال مردم به تلییس خورد
۳	چو ملعون پسند آمدش قهر ما
۴	ز دور فلک بدر رویش هلال
- که عیدی برون آدمم با پدر
چو برخواست لعنت بر ابلیس کرد
خدایش بینداخت از بهر ما
ز جور زمان سرو قدش خلال

۱۳۰ پدر گفت ای پسر به مجرد خیال باطل شاید روی از تربیت ناصحان بگردانیدن و علما را به ضلالت منصوب کردن و در طلب عالم معصوم از فواید علم محروم ماندن همچو ناینایی که شبی در گل افتاده بود و می گفت آخر یکی از مسلمانان چراغی فرا راه من دارید زنی گفت تو که چراغ نبینی به چراغ چه بینی»

- ۱ یک ۲ دو ۳ سه ۴ چهار

قلمرو ادبی

۱۳۱ در کدام گزینه آرایه‌های «کنایه، تضاد و جناس همسان» وجود دارد؟

۱	منم پور ایران و نام آورم
۲	کنم جان خود را فدای وطن
۳	دفاع از وطن کیش فرزانی است
۴	رود ذره‌ای گر ز خاکت به باد
- ز نیروی شیران بود گوهرم
که با او چنین است پیمان من
گذشتن ز جان رسم مردانگی است
به خون من آن ذره آغشته باد

۱۳۲ در کدام گزینه آرایه‌های «نغمه حروف و استعاره مصرّحه» وجود دارد؟

۱	مرا اوج عزّت در افلاک توست
۲	کسی کز بدی دشمن میهن است
۳	رود ذره‌ای گر ز خاکت به باد
۴	منم پور ایران و نام آورم
- به چشمان من کیمیا خاک توست
به یزدان که بدتر ز اهریمن است
به خون من آن ذره آغشته باد
ز نیروی شیران بود گوهرم

قلمرو زبانی

۱۳۳ در کدام گزینه فرآیند کاهش وجود ندارد؟

۱	غضنفر بزد تیغ بر گردنش
۲	به نام خدای جهان آفرین
۳	برافراخت پس دست خیبر گشا
۴	شجاع غضنفر وصی نبی
- درآورد از پای، بی سر تنش
بینداخت شمشیر را شاه دین
پی سر بریدن بیفشرد پا
نهنگ یم قدرت حق علی

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۳۴ در کدام گزینه فرایند واجی «ابدال» اتفاق افتاده است؟

- ۱ بیفشرد چون کوه پا بر زمین
- ۲ چنین آن دو ماهر در آداب ضرب
- ۳ چو آن آهنین کوه آمد به دشت
- ۴ به سوی هژبر ژیان کرد رو
- ۱ بخایید دندان به دندان کین
- ۲ ز هم رد نمودند هفتاد حرب
- ۳ همه رزمگه کوه فولاد گشت
- ۴ به پیشش برآمد شه جنگجو

قلمرو ادبی

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۳۵ آرایه‌های نوشته شده مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ دم تیغ بر گردنش چون رسید / سر عمرو صد گام از تن پرید (اغراق - تناسب)
- ۲ مرا اوج عزّت در افلاک توست / به چشمان من کیمیا خاک توست (مجاز - تشبیه)
- ۳ نهادند آوردگاهی چنان / که کم دیده باشد زمین و زمان (مجاز - تشبیه)
- ۴ نخست آن سیه روز و برگشته بخت / برافراخت بازو چو شاخ درخت (کنایه، واج آرایه)

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۳۶ آرایه‌های نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ برافراخت پس دست خبیر گشا / پی سر بریدن بیفشرد پا (تلمیح - تناسب)
- ۲ گفت بر من تیغ تیز افراشتی / از چه افکندی مرا بگذاشتی (تناقض - جناس)
- ۳ دویدند از کین دل سوی هم / در صلح بستند بر روی هم (جناس - کنایه)
- ۴ فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ / بُود سهمگین جنگ شیر و پلنگ (استعاره - کنایه)

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۳۷ در کدام گزینه «تشبیه» وجود ندارد؟

- ۱ بیفشرد چون کوه پا بر زمین
- ۲ شجاع غضنفر وصی نبی
- ۳ مرا اوج عزّت در افلاک توست
- ۴ گفت من تیغ از پی حق می‌زنم
- ۱ بخایید دندان به دندان کین
- ۲ نهنگ یم قدرت حق علی
- ۳ به چشمان من کیمیا خاک توست
- ۴ بنده حقم نه مأمور تنم

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۳۸ در کدام گزینه آرایه «تشبیه» یافت نمی‌شود؟

- ۱ ز حرص من چه گشاید تو ره به خویشتم ده که چشم سعی ضعیفست بی چراغ هدایت
- ۲ ای چشم خرد حیران، در منظر مطبوعت وی دست نظر کوتاه، از دامن ادراکت
- ۳ دل شوریده ما عالم اندیشه ماست عالم از شوق تو در تاب که غوغا بگرفت
- ۴ هر دم کمند زلفت، صیدی دگر بگیرد پیکان غمزه در دل، ز ابروی چون کمانت

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۳۹ در کدام گزینه «کنایه» وجود ندارد؟

۱ گفت من تیغ از پی حق می‌زنم	بندۀ حقم نه مأمور تنم
۲ در غذا بر پهلوانی دست یافت	زود شمشیری بر آورد و شتافت
۳ بر مصطفی بهر رخصت دوید	ازو خواست دستوری اما ندید
۴ چنان دید بر روی دشمن ز خشم	که شد ساخته کارش از زهر چشم

قلمرو زبانی

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۴۰ در کدام گزینه فرآیند واجی «ابدال» وجود دارد؟

۱ ای که رحمت می نیاید بر منت	آفرین بر جان و رحمت بر تنت
۲ دست گیر این پنج روزم در حیات	تا نگیرم در قیامت دامت
۳ درد دل با سنگدل گفتن چه سود	باد سردی می دمم در آهنت
۴ حسن اندامت نمی گویم به شرح	خود حکایت می کند پیراهنت

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۴۱ در کدام گزینه فرایند «ابدال» وجود دارد؟

۱ همه بر من چه زنی زخم فراق ای مه خوبان	نه منم تنها کاندر خم چوگان تو گویم
۲ لذت وقت‌های خوش، قدر نداشت پیش من	گر پس ازین دمی چنان، یابم قدر دانمش
۳ فکر شبیه تلخ دارد جمعه اطفال را	عشرت امروز بی اندیشه فردا خوش است
۴ دهان غنچه بدر نسیم باد صبا	لبان لعل تو وقتی که ابتسام کند

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۴۲ در کدام گزینه فرایند واجی «ابدال» وجود دارد؟

۱ مطرب بساز عود که کس بی اجل نمرد	وان کو نه این ترانه سراید خطا کند
۲ چنان زند ره اسلام غمزه ساقی	که اجتناب ز صهبا مگر صهبیب کند
۳ کلید گنج سعادت قبول اهل دل است	مباد کس که درین نکته شک و ریب کند
۴ شبان وادی ایمن گهی رسد به مراد	که چند سال به جان خدمت شعیب کند

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۴۳ در کدام گزینه فرایند واجی «ابدال» وجود دارد؟

۱ دل عالمی بسوزی چو عذار بر فروزی	تو ازین چه سود داری که نمی‌کنی مدارا
۲ همه شب درین امیدم که نسیم صبح گاهی	به پیام آشنایی بنوازد آشنا را
۳ چه قیامت است جانا که به عاشقان نمودی	دل و جان فدای رویت بنما عذار ما را
۴ ز رقیب دیو سیرت به خدای خود پناهم	مگر آن شهاب ثاقب مددی دهد خدا را

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۴۴ در کدام گزینه «ابدال» اتفاق نیفتاده است؟

- ۱ در چمن باد بهاری ز کنار گل و سرو به هواداری آن عارض و قامت برخاست
- ۲ برو ای زاهد و بر دُرد کشان خرده مگیر که ندادند جزین تحفه به ما روز الست
- ۳ ای که بر مه کشی از عنبر سارا چوگان مضطرب حال مگردان من سرگردان را
- ۴ پنبه از گوش برون کن که بناگوش سفید دمی صبحی ست که صبح دوم آن کفن است

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۴۵ در کدام گزینه فرآیند واجی «ابدال» اتفاق افتاده است؟

- ۱ تو خود چه لُعبتی ای شهسوار شیرین کار که توسنی چو فلک رام تازیانه توست
- ۲ به تن مقصرم از دولت ملازمتت ولی خلاصه جان خاک آستانه توست
- ۳ دلت به وصل گل ای بلبل سحر خوش باد که در چمن همه گلبانگ عاشقانه توست
- ۴ چه جای من که بلغزد سپهر شعبده باز ازین حیل که در انبانه بهانه توست

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۴۶ تعداد «ترکیب‌های اضافی» در کدام گزینه بیش تر است؟

- ۱ حبیب خدای جهان آفرین نگه کرد بر روی مردان دین
- ۲ به نام خدای جهان آفرین بینداخت شمشیر را شاه دین
- ۳ چنان دید بر روی دشمن ز خشم که شد ساخته کارش از زهر چشم
- ۴ غضنفر بزد تیغ بر گردنش درآورد از پای بی سر تنش

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۴۷ تعداد «ترکیب‌های اضافی» در همهٔ گزینه‌ها یکسان است به جز

- ۱ زره لخت لخت و قبا چاک چاک سرو روی مردان پر از گرد و خاک
- ۲ به جز بازوی دین و شیر خدا که شد طالب رزم آن اژدها
- ۳ دم تیغ بر گردنش چون رسید سر عمرو صد گام از تن پرید
- ۴ از علی آموز اخلاص عمل شیر حق را دان منزله از دغل

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۴۸ در کدام گزینه «صامت میانجی» وجود دارد؟

- ۱ چو آن آهنین کوه آمد به دشت همه رزمگه کوه فولاد گشت
- ۲ بر مصطفی بهر رخصت دوید ازو خواست دستوری اما ندید
- ۳ پیامد به دشت و نفس کرد راست پس آنکه باستاد و هم‌رزم خواست
- ۴ دلیران میدان گشوده نظر که بر کینه اول که بندد کمر

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۴۹ در کدام گزینه صامت میانجی وجود ندارد؟

- ۱ حبیب خدای جهان آفرین نگه کرد بر روی مردان دین
- ۲ به جز بازوی دین و شیر خدا که شد طالب رزم آن اژدها
- ۳ بیفشرد چون کوه پا بر زمین بخایید دندان به دندان کین
- ۴ ز بس گرد از آن رزمگه بردمید تن هر دو شد از نظر ناپدید

۱۵۰ در کدام گزینه واژه «مرگب» وجود ندارد؟

۱	برافراخت پس دست خیبر گشا
۲	پرید از رخ کفر در هند رنگ
۳	زره لخت لخت و قبا چاک چاک
۴	منم پور ایران و نام آورم
	پی سر بریدن بیفشرد پا
	تپیدند بتخانه‌ها در فرنگ
	سرو روی مردان پر از گرد و خاک
	ز نیروی شیران بود گوهرم

۱۵۱ هنگام تلفظ واژه‌های «قند شکن، برانداخت، زنبیل، سنبل» به ترتیب کدام فرآیندهای واجی اتفاق می‌افتد؟

۱	ابدال، کاهش، ابدال، ابدال
۲	کاهش، کاهش، ابدال، ابدال
۳	ابدال، کاهش، ابدال، کاهش
۴	کاهش، ابدال، ابدال، ابدال

۱۵۲ در کدام گزینه فرایند واجی «ابدال» نمی‌بینید؟

۱	عنبرین مویی غزالی را به دم آورده است؟	یا شده است از چشمه خورشید سنبل آشکار
۲	گفتم ای سلطان خوبان رحم کن بر این غریب	گفت در دنبال دل ره گم کند مسکین غریب
۳	بی خبرند زاهدان نقش بخوان و لا تَقُلْ	مست ریاست محتسب باده بخور و لا تخف
۴	ابر است بر جای قمر، زهر است بر جای شکر	سنگ است بر جای گهر، خار است بر جای سمن

۱۵۳ با توجه به واژه‌های زیر در چند واژه هنگام تلفظ «ابدال» صورت می‌گیرد؟

«نمی‌رود - دست‌بند - رنده - سنباده - مجتبی - صفت‌سازی - غیر محال - کارآفرینی - تنبور - انبساط - برو - خاکدان - دیوانه - پندار»

۱	پنج	۲	شش	۳	هفت	۴	هشت

۱۵۴ نوع فرآیند واجی در کدام گزینه متفاوت است؟

۱	دست‌بند - امضاء
۲	قند شکن - بر آورد
۳	راست گفتار - دوست داشتن
۴	نمی‌رود - بکش

لغت و املا

۱۵۵ معنی نوشته شده برای کدام واژه نادرست است؟

۱	به نام خدای جهان آفرین
۲	بر مصطفی بهر رخصت دوید
۳	گفت بر من تیغ تیز افراشتی
۴	از علی آموز اخلاص عمل
	بینداخت شمشیر را شاه دین (زد)
	از او خواست دستوری اما ندید (رخصت)
	از چه افکندی مرا بگذاشتی؟ (رها کردی)
	شیر حق را دان منزه از دغل (بی‌مهری)

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۵۶) معنی «سهم» در کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) دمنه را گفتا: که تا این بانگ چیست؟
 - ۲) تیغ تو گر به جانب دریا گذر کند
 - ۳) می شوی سهم شعله، خار مشو
 - ۴) زان در شبان تیره گریزد عدوی تو
- با نهیب و سهم این آوای کیست؟
از سهم او نهنگ گریزد به کوهسار
می شوی صید گربه، موش مباش
کز سهم تو ز سایه خود می کند حذر

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۵۷) معنی «شاهد» در بیت زیر با کدام گزینه یکسان است؟

- چو نمود رخ، شاهد آرزو
- ۱) چگونه در غم او دعوی وفا نکنم
 - ۲) شاهد آن نیست که مویی و میانی دارد
 - ۳) آه سحر و اشک شبم شاهد حال است
 - ۴) حجت ار خواهند ازو انصاف باشد حجتش
- به هم حمله کردند باز از دو سو
که شاهد دل مجروح و چشم خون بار است
بنده طلعت آن باش که آنی دارد
کز عشق رخ و زلف تو در آتش و آبم
ور به شاهد حجت افتد عدل او باشد گواه

درس دوازدهم: کاوه ی دادخواه لغت و املا

آسان - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۵۸) کدام بیت، از نظر املائی درست است؟

- ۱) یکی محضر اکنون نباید نوشت
 - ۲) نهان گشت کردار فرزانه گان
 - ۳) در زمان انداخت شمشیر آن علی
 - ۴) که ناگاه عمرو آن سپهر نبرد
- که جز تخم نیکی، سپهد نکشت
پراگنده شد نام دیوانه گان
کرد او اندر غذایی کاهلی
برانگیخت عبرش برافشاند گرد

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۵۹) در بین کدام گروه کلمات زیر، املائی چند واژه نادرست است؟

«خوالیگری چالاک - معرّب اژی دهاک - منش خبیث - باذل مشهدی - روضه خلد - دستان زال - خودداری و امتناع - فایغ و پیروز - الحاح و اسرار - مجد خوافی»

- ۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج

درس چهاردهم: حمله ی حیدری قلمرو زبانی

آسان - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۶۰) نقش واژه مشخص شده در کدام بیت نادرست است؟

- ۱) چو شیر خدا راند بر خصم، تیغ
 - ۲) برافراخت پس دست خیرگشا
 - ۳) مرا اوج عزت در افلاک توست
 - ۴) خروشید و برجست لرزان ز جای
- به سر کوفت شیطان دو دست دریغ (نهاد)
پی سر بریدن بیفشرد پا (مفعول)
به چشمان من کیمیا خاک توست (مضاف الیه)
بدرّید و بسپرد محضر به پای (قید)

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۶۱) در تمام کلمات کدام گزینه، فرآیند واجی «ابدال» دیده می شود؟

- ۱) نمی رسد - سنبل - لکن - دنبه - بگش
- ۲) سپید - مجتبی - پیرس - نمی کشند - زنبور
- ۳) پیل - بخور - منبر - می روند - اجتماع
- ۴) بدو - سپردن - نمی شناخت - نگرفت - مجتمع

۱۶۲ همهٔ ابیات دارای «مجاز» هستند، به جز:

- ۱ به سوی هژبر ژیان کرد رو
- ۲ چو نمود رخ، شاهد آرزو
- ۳ پرید از رخ کفر در هند رنگ
- ۴ چنین آن دو ماهر در آداب ضرب
- به پیشش برآمد شه جنگ جو
- به هم حمله کردند باز از دو سو
- تپیدند بُت‌خانه‌ها در فرنگ
- ز هم رد نمودند هفتاد حرب

قلمرو ادبی

۱۶۳ آرایه‌های روبه‌روی کدام بیت، تماماً درست هستند؟

- ۱ گفت بر من تیغ تیز افراشتی / از چه افکندی مرا بگذاشتی؟ (تضاد و جناس)
- ۲ برافراخت پس دست خیبرگشا / پی سر بریدن بیفشرد پا (تشبیه و تلمیح)
- ۳ فلک باخت از سهم آن جنگ، رنگ / بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ (ایهام و اغراق)
- ۴ زره لخت لخت و قبا چاک چاک / سر و روی مردان پر از گرد و خاک (مراعات‌نظیر و کنایه)

قلمرو فکری

۱۶۴ مفهوم کدام بیت در کمانک روبه‌روی آن نادرست است؟

- ۱ خروشید کای پامردان دیو / بریده دل از ترس گیهان خدیو (نکوهش دستیاران ظالم)
- ۲ تو یک ساعت، چو افریدون به میدان باش، تا زان پس / به هر جانب که روی آری درفش کاویان بینی (تلاش مایهٔ پیروزی است)
- ۳ چنان دید بر روی دشمن ز خشم / که شد ساخته کارش از زهر چشم (نکوهش خشم در جنگ)
- ۴ نهادند آورد گاهی چنان / که کم دیده باشد زمین و زمان (بی‌نظیر بودن جنگ)

درس دوازدهم: کاوه ی دادخواه

قلمرو فکری

۱۶۵ قسمت‌های مشخص شده، به ترتیب، به چه کسانی اشاره دارد؟

- الف) به نام خدای جهان آفرین
- ب) چو آن آهنین کوه آمد به دشت
- ج) حیب خدای جهان آفرین
- د) پیامد به درگاه سالار نو
- بینداخت شمشیر را شاه دین
- همه رزمگه کوه فولاد گشت
- نگه کرد بر روی مردان دین
- بدیدندش آنجا و برخاست غو

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

- ۱ پیامبر (ص) - عمرو - علی (ع) - ضحاک
- ۲ علی (ع) - عمرو - پیامبر (ص) - فریدون
- ۳ پیامبر - فریدون - پیامبر (ص) - فریدون
- ۴ علی (ع) - فریدون - علی (ع) - ضحاک

لغت و املا

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۱۶۶ معنای صحیح واژگان «ژنده، ابرش، گُرز، نوند» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) خشمگین، اسب، بزرگ، اسب سرکش
- ۲) بزرگ، اسبی که بر اعضای او نقطه‌ها باشد، کوپال، اسب تندرو
- ۳) نگران، اسب زرد رنگ، عمود آهنین، اسب تندرو
- ۴) ترسیده، اسب، گرز، اسب مایل به سرخ

درس چهاردهم: حمله ی حیدری لغت و املا

آسان - قلم چی - ۱۳۹۷

۱۶۷ در کدام موارد غلط املایی می‌یابید؟

- الف) الحاح و تفرّج، بهر رخصت
ج) قلتیدن در خاک، مأمور تن
- ۱) ج، د ۲) ج، ب ۳) الف، د ۴) الف، ب
- ب) امتناع عمرو، غزا و نبرد
د) آغشته بودن به خون، رسم مردانه‌گی

قلمرو ادبی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۱۶۸ در همهٔ ابیات، آرایه‌های «تشبیه و جناس» مشهود است، به جز گزینهٔ

- ۱) هم شهد طرب قرین جامش هم شاهد آرزو به کامش
- ۲) ابتدا خویش را چو موش کند حلقهٔ بندگی به گوش کند
- ۳) مانند سایه این مه خورشیدروی را در پی بسی دویدم و کردم فگار پای
- ۴) من آنم که در شیوهٔ طعن و ضرب به رستم درآموزم آداب حرب

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

۱۶۹ آرایه‌های مقابل هر گزینه تماماً درست است، به جز:

- ۱) چو نمود رخ، شاهد آرزو به هم حمله کردند باز از دو سو (کنایه - تشبیه)
- ۲) پرید از رخ کفر در هند رنگ تپیدند بت‌خانه‌ها در فرنگ (مجاز - تشبیه)
- ۳) غضنفر بزد تیغ بر گردنش درآورد از پای، بی‌سر تنش (تناسب - استعاره)
- ۴) نهادند آوردگاهی چنان که کم دیده باشد زمین و زمان (جناس - مجاز)

قلمرو زبانی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۱۷۰ در همهٔ ابیات به جز بیت گزینهٔ فرایند واجی «ابدال» در مصوت مشهود است.

- ۱) در گلستان ارم دوش چو از لطف هوا زلف سنبل به نسیم سحری می‌آشفت
- ۲) صبر است مرا چارهٔ هجران تو لیکن چون صبر توان کرد که مقدر نمانده است
- ۳) طیب راه نشین درد عشق نسناسد برو به دست کن ای مرده دل مسیح دمی
- ۴) صبا به چشم من انداخت خاکی از کویش که آب زندگیم در نظر نمی‌آید

قلمرو فکری

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۱۷۱ فقط بیت گزینه برای ادامه ایات زیر مناسب است.

«حبیب خدای جهان آفرین همه برده سر در گریبان فرو
نگه کرد بر روی مردان دین نشد هیچ کس را هوس، رزم او»

- ۱ سوی نامداران دین مرد رو
- ۲ ز لا و نعم کس نگفتش جواب
- ۳ بود در دو عالم خدا یاورش
- ۴ مرا گر به تن جان بدی صد هزار
- ۱ بگفتا شنیدید گفتار او
- ۲ که اسلامشان بود نقشی بر آب
- ۳ منم در قیامت شفاعتگرش
- ۴ دمامد به پای تو سازم نثار

لغت و املا

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۷۲ در میان گروه کلمات زیر، چند واژه از نظر املايي نادرست است؟

«برش و اسب - دستوری خاستن - مطلق و ایمن - معونت و مظاهره - دها و خرد - متصیّدی خوش - خداوند عزّ و جل - حملی و ولنگاری - قوز بالا قوز - مسهور و مبهوت - حدّت و شدّت»

- ۱ دو
- ۲ سه
- ۳ چهار
- ۴ پنج

قلمرو زبانی

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۷۳ در واژگان کدام گزینه، به ترتیب، ابدال در مصوّت، ادغام براساس کاهش و ابدال در صامت اتفاق می افتد؟

- ۱ نرفت - یگانه - سنبل
- ۲ برو - بدتر - اختناق
- ۳ بخوان - شب پیما - زنبور
- ۴ نمی پرد - بلندتر - اجتماعی

تاریخ ادبیات

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۷۴ کدام گزینه کاملاً درست است؟

- ۱ زاویۀ دید «قصۀ عینکم» اول شخص و نقطۀ اوج داستان عینک خریدن راوی است.
- ۲ «جوامع الحکایات» از محمد عوفی است و نصرالله منشی «کلیله و دمنه» را ترجمه کرده است.
- ۳ متن «دیدار» از رسول پرویزی درباره شخصیت امام خمینی (ره) است.
- ۴ شعر «حمله حیدری» از نظام وفا، نمونه ای از اشعار حماسی می باشد.

قلمرو ادبی

آسان - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۷۵ در همه ایات آرایۀ «اغراق» دیده می شود، به جز:

- ۱ چو آن آهنین کوه آمد به دشت
- ۲ چنان دید بر روی دشمن ز خشم
- ۳ غضنفر بزد تیغ بر گردنش
- ۴ دم تیغ بر گردنش چون رسید
- ۱ همه رزمگه کوه فولاد گشت
- ۲ که شد ساخته کارش از زهر چشم
- ۳ در آورد از پای، بی سر تنش
- ۴ سر عمرو صد گام از تن پرید

قلمرو فکری

آسان - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۷۶) مفهوم کلی کدام گزینه در کمانک روبه‌روی آن نادرست است؟

- ۱) گشت حیران آن مبارز زین عمل
- ۲) رود ذره‌ای گر ز خاکت به باد
- ۳) در هنگام بلا شرکت بوده است، در وقت فراغ موافقت اولی‌تر. (همدلی)
- ۴) به شتر افسار گسیخته می‌مانی؛ هر دم بیل و هیل و هپو هستی. (بی‌نظمی)

لغت و املا

آسان - قلم چی - ۱۳۹۷

۱۷۷) در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینهٔ معنای همهٔ واژگان صحیح است.

- ۱) (اختلاف: رفت و آمد)، (سهم: ترس)
- ۲) (خدو: آب دهان)، (قبا: نوعی جامهٔ جلوبسته که بر روی دیگر لباس‌ها می‌پوشند).
- ۳) (سر: رئیس)، (جال: دام)
- ۴) (شکاری: نخجیر)، (ورطه: خطر و دشواری)

قلمرو ادبی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۱۷۸) آرایه در کدام گزینه، نادرست آمده است؟

- ۱) هم چو شام طره و صبح بناگوشت مها
 - ۲) چه مهره باخت ندانم سپهر دشمن خوی
 - ۳) تو را که بهر سفر توشه پختن است ضرور
 - ۴) خوشم به زندگی تلخ، هم چو می، ورنه
- مهرورزان را نباشد صبحی و شام دگر (استعاره)
 که دور کرد به دستان ز دوستان ما را (جناس)
 نگشته تا که خموش آتش بقا، برخیز (اغراق)
 برون چو رنگ، از این شیشه می‌توانم زد (حس آمیزی)

۱۷۹) کدام آرایه در بیت «تا چین آن دو زلف سمن سا پدید شد / در چین هزار حلقهٔ سودا پدید شد»، وجود ندارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

- ۱) جناس
- ۲) تشبیه
- ۳) اغراق
- ۴) تناقض

قلمرو زبانی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۱۸۰) در کدام گزینه تمام واژه‌ها، مشمول فرآیند واجی «ابدال» می‌شوند؟

- ۱) زودتر، باز آمد
- ۲) نمی‌آید، سپید
- ۳) دست گیره، انبار
- ۴) شب‌پره، بخور

۱۸۱) با توجه به بیت «مرا اوج عزت در افلاک توست / به چشمان من کیمیا خاک توست» کدام گزینه صحیح نیست؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

- ۱) دو نهاد دارد و یکی از آن‌ها محذوف است
- ۲) دو متمم دارد
- ۳) «را» فک اضافه است
- ۴) «تو» وابستهٔ پسین است

۱۸۲ مفهوم مصراع اول بیت «چو نمود رخ، شاهد آرزو / به هم حمله کردند باز از دو سو» با کدام بیت قرابت دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

- ۱ ز خون دل شده رنگین دو دیده تر ما
 - ۲ گذشت عمر و دل ما به آرزو نرسید
 - ۳ زدی به تیغ و بریدی و ساختی پامال
 - ۴ ستاره سوختگان چون سپند سبز شدند
- بهار لاله ما گل کند ز ساغر ما
در آشیانه ما پیر شد کبوتر ما
چه روزها که نه افکنده‌ای تو بر سر ما
کجاست گریه ابر بهار اختر ما

۱۸۳ مفهوم کلی کدام بیت نادرست آمده است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

- ۱ دفاع از وطن، کیش فرزانی است
 - ۲ پرید از رخ کفر در هند رنگ
 - ۳ شیر حقم نیستم شیر هوا
 - ۴ ز بس گرد از آن رزمگه بردمید
- گذشتن ز جان، رسم مردانگی است (ایثار و فداکاری)
تپیدند بت‌خانه‌ها در فرنگ (شدت ترس و وحشت)
فعل من بر دین من باشد گوا (پیروی از نفس)
تن هر دو شد از نظر ناپدید (شدت جنگ)

درس دوازدهم : کاوه ی دادخواه تاریخ ادبیات

۱۸۴ پدید آورنده کدام اثر، نادرست است؟

آسان - قلم چی - ۱۳۹۷

- ۱ روضه خلد: مجد خوافی
- ۲ ماه نو و مرغان آواره: یوهان ولفگانگ گوته
- ۳ حمله حیدری: باذل مشهدی
- ۴ سه دیدار: نادر ابراهیمی

درس چهاردهم : حمله ی حیدری قلمرو زبانی

۱۸۵ فرآیند واجی در کدام گزینه نادرست آمده است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

- ۱ او زودتر از ما از تپه فرار کرده بود: (ادغام)
- ۲ نمی‌دانم، راهی را بلد نبودم: (ابدال)
- ۳ لحظه‌ای دیگر پرسید: شما هم فرار کردید: (افزایش)
- ۴ گودالی که درست کرده بودیم، به سختی دو نفر را در خود جا داد: (ابدال)

۱۸۶ در همه ابیات به جز بیت گزینه فرایند واجی «ابدال» یافت می‌شود.

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

- ۱ تلاش پختگی کردم ز خامی‌ها ندانستم
 - ۲ آدمی در عالم خاکی نمی‌آید به دست
 - ۳ ای گلبن جوان بر دولت بخور که من
 - ۴ می‌شود از دل شکستن تیزتر دندان او
- که در خامی بهار بی‌خزانی هست عنبر را
عالمی دیگر نباید ساخت و از نو آدمی
در سایه تو بلبل باغ جهان شدم
حیرتی دارم ز دندان‌سختی این آسیا

قلمرو فکری

۱۸۷ بیت بعد از «دفاع از وطن، کیش فرزادگی است / گذشتن ز جان، رسم مردانگی است» در شعر وطن کدام گزینه است و سراینده آن کیست؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۱	کسی کز بدی، دشمن میهن است	۱	به یزدان، که بدتر ز اهریمن است (نظام وفا)
۲	مرا اوج عزّت در افلاک توس	۲	به چشمان من کیمیا خاک توس (رهی معیّری)
۳	منم پور ایران و نام آورم	۳	ز نیروی شیران بود گوهرم (نظام وفا)
۴	کنم جان خود را فدای وطن	۴	که با او چنین است پیمان من (رهی معیّری)

لغت و املا

۱۸۸ در کدام گزینه معنای یک واژه نادرست نوشته شده است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱	(رشحه: قطره)، (خدو: تفو)	۲	(ژنده: مهیب)، (الحاح: درخواست کردن)
۳	(غو: فریاد)، (غضنفر: خشمگین)	۴	(تفرج: گشت و گذار)، (فایق: برگزیده)

قلمرو ادبی

۱۸۹ آرایه های مقابل کدام بیت کاملاً صحیح است؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱	صدای سمّ سمند سپیده می آید	۱	یلی که سینه ظلمت دریده می آید (واج آرایی - ایهام)
۲	مشاطه سحر به سپیداب صبحدم	۲	برد از رخ عروس جهان خال عنبرین (تشبیه - استعاره)
۳	دوش چون در شکن طره شب چین دادند	۳	مژده آمدن آن صنم چین دادند (تناقض - تشخیص)
۴	دلی دارم که از تنگی در آن جز غم نمی گنجد	۴	غمی دارم ز دلتنگی که در عالم نمی گنجد (تلمیح - اغراق)

قلمرو فکری

۱۹۰ مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱	زیر بارند درختان که تعلق دارند	۱	ای خوشا سرو که از بند غم آزاد آمد
۲	خردمند دانا نداند فسون	۲	که از چنبر او سر آرد برون
۳	ملک آزادگی و گنج قناعت گنجی است	۳	که به شمشیر میسر نشود سلطان را
۴	نه هر درخت تحمل کند جفای خزان	۴	غلام همت سروم که این قدم دارد

۱۹۱ بیت «شیر حقم نیستم شیر هوا / فعل من بر دین من باشد گوا» با کدام گزینه تناسب مفهومی ندارد؟

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

۱	طالب راه خدا باش ای پسر	۱	از ره شیطان ملعون کن حذر
۲	چون من پادشاه تن خویش گشتم	۲	اگر چند لشکر ندارم امیرم
۳	کوش تا آن نفس که آید پیش	۳	نشود فوت از تو ای درویش
۴	نتوان گذشتن از دو جهان بی جهاد نفس	۴	این راه دور قطع به شمشیر می شود

۱۹۲) مفهوم کنایی مصراع اول بیت زیر در کدام گزینه مشهود است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

«چو نمود رخ شاهد آرزو به هم حمله کردند باز از دو سو»

هر صید کام کز پی او می دوید دل	۱	هر گه به دام آرزو افتاد، باد بود
نسیم صبح دولت چون بر آید	۲	ز روی آرزو برقع گشاید
ای دل سر آرزو به پای اندر بند	۳	امید به فضل راهنمای اندر بند
نقاب از رخ فکنده شاهد گل	۴	پریشان طره پرتاب سنبل

لغت و املا

۱۹۳) مفهوم واژه «بینداخت» در کدام گزینه مطابق این فعل در بیت «به نام خدای جهان آفرین / بینداخت شمشیر را شاه

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

دین» است؟

کمان را بینداخت، ژوبین گرفت	۱	به ژوبین شکار نوآیین گرفت
بینداخت تیغ پرندآورش	۲	همی خواست از تن بریدن سرش
کمند کیان بینداخت شیر	۳	به حلقه در آورد، گور دلیر
بینداخت افسر ز مشکین سرم	۴	چنین چاک شد جامه اندر برم

قلمرو فکری

۱۹۴) بیت «گفت: من تیغ از پی حق می زرم / بنده حقم نه مأمور تنم» با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟ متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

شود از سجده حق آینه دل روشن	۱	بی قد خم شده این تیغ جلا نتوان کرد
رخت خود را من ز ره برداشتم	۲	غیر حق را من عدم انگاشتم
جنگ هفتاد و دو ملت همه را عذر بنه	۳	چون ندیدند حقیقت ره افسانه زدند
یلان را چنان تیغ بر فرق زد	۴	که بر کوه گفتی مگر برق زد

۱۹۵) در کدام گزینه مفاهیم «اخلاص عمل، راسخ بودن، ناکامی، تأیید الهی» به ترتیب آمده است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

الف) بیفشرد چون کوه پا بر زمین	ب) چو نمود رخ شاهد آرزو	ج) چو غلتید در خاک آن ژنده فیل	د) به نام خدای جهان آفرین
بخایید دندان به دندان کین	به هم حمله کردند باز از دو سو	بزد بوسه بر دست او جبرئیل	بینداخت شمشیر را شاه دین

- ۱) د، الف، ب، ج ۲) ج، الف، ب، د ۳) د، الف، ج، ب ۴) ج، د، الف، ب

لغت و املا

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۹۶) در کدام گزینه معنای واژه‌های نادرست آمده است؟

۱) (ضرب: کوفتن)، (ابلاغ: رساندن نامه یا پیام به کسی)	۲) (سو: توان بینایی)، (مهیب: ترس آور)
۳) (یغور: ستبر)، (خدو: تفو)	۴) (ژیان: مضطرب)، (ملامت: سرزنش)

قلمرو زبانی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۹۷) نقش واژه‌های مشخص شده در بیت زیر در کدام گزینه به ترتیب نشده است؟
«خویشتن را ترش و غمگین ساخت او / نردهای باژگونه (واژگونه) باخت او»

- ۱) قید - نهاد - مضاف‌الیه - نهاد
۲) مسند - مفعول - صفت - نهاد
۳) قید - مفعول - صفت - متمم
۴) مسند - مفعول - مضاف‌الیه - بدل

قلمرو ادبی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۹۸) در کدام گزینه «وجه شبه» محذوف است؟

- ۱) چو دریای خون شد همه دشت و راغ جهان چون شب و تیغ‌ها چون چراغ
۲) دل من به دور رویت ز چمن فراغ دارد که چو سرو پای‌بند است و چو لاله داغ دارد
۳) چو غنچه گرچه فروبستگی است کار جهان تو هم چو باد بهاری گره‌گشا می‌باش
۴) خلق مرغان اسیرند که در یک قفس‌اند زان میان از که توان داشت امید مزدی

قلمرو فکری

۱۹۹) کدام گزینه با بیت «شیر حقم نیستم شیر هوا / فعل من بر دین من باشد گوا» تناسب مفهومی دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) طبع روشن مرد حق را آبروست خدمت خلق خدا مقصود اوست
۲) فعل حق دان هرچه کردند اولیا زان که در حق گشته‌اند ایشان فنا
۳) فعل حق افعال ما را موجد است فعل ما آثار خلق ایزد است
۴) من نیام سگ شیر حقم حق پرست شیر حق آن است کز صورت پرست

لغت و املا

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۲۰۰) در کدام گزینه غلط املایی می‌یابید؟

- ۱) بدان سگی که وفا کرد و برد نام ابد به پشه‌ای که غذا کرد و یافت گنج ثواب
۲) آفرین بر دل نرم تو که از بحر ثواب کشته غمزه خود را به نماز آمده‌ای
۳) برو عمری گزین زین به که داری که آن بهتر که این مهمل گذاری
۴) اندر همه دشت خاوران گر خاری است آغشته به خون عاشق‌افگاری است

قلمرو ادبی

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۲۰۱) آرایه ذکر شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) بنفشه طره مفتول خود گره می‌زد صبا حکایت زلف تو در میان انداخت (استعاره)
۲) شراب خورده و خوی کرده می‌روی به چمن که آب روی تو آتش در ارغوان انداخت (پارادوکس)
۳) ماجرا کم کن و باز آ که مرا مردم چشم خرقة از سر به در آورد و به شکرانه بسوخت (ایهام)
۴) از حیای لب شیرین تو ای چشمه نوش غرق آب و عرق اکنون شکری نیست که نیست (مراعات‌نظیر)

قلمرو زبانی

۲۰۲) در ابیات کدام گزینه وابسته‌های پسین «مضاف‌الیه و صفت بیانی» به کار رفته است؟ متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) چو مهمان خراباتی به عزّت باش با رندان که درد سرکشی جانا، گرت مستی خمار آرد
- ۲) بهار عمر خواه ای دل وگرنه این چمن هر سال چو نسرين صد گل آرد بار و چون بلبل هزار آرد
- ۳) شب صحبت غنیمت دان که بعد از روزگار ما بسی گردش کند گردون بسی لیل و نهار آرد
- ۴) درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد نهال دشمنی برکن که رنج بی‌شمار آرد

قلمرو فکری

۲۰۳) مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟ متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) جان روشن آن بود، کاینه جانان بود عمر معمور آنکه در راه خدا پیموده شد
- ۲) آن که حب حق نباشد در دلش از عمل جز باد نبود حاصلش
- ۳) چون نیست حجاب او به جز هستی ما در هستی او هستی او گم شده باد
- ۴) کوهم و هستی من بنیاد اوست ور شوم چون کاه، بادم یاد اوست

قلمرو ادبی

۲۰۴) آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟ «بی‌اختیار می‌بردم اشک چون کنم؟ خاشاک سیل را نتواند عنان گرفت» سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) ایهام، جناس، استعاره
- ۲) اغراق، کنایه، استعاره
- ۳) ایهام، تناسب، تضاد
- ۴) اغراق، حسن تعلیل، جناس

قلمرو فکری

۲۰۵) مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟ سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) غم غریبی و غربت چو بر نمی‌تابم به شهر خود روم و شهریار خود باشم
- ۲) در ره عشق وطن از سر و جان خاسته‌ایم تا در این ره چه کند همّت مردانه ما
- ۳) آنجا که بود آن دلستان با دوستان در بوستان شد گرگ و روبه را مکان، شد گور و کرکس را وطن
- ۴) کمند جذبۀ حب الوطن از وادی غربت به دریا همچو سیل خوش خرام آورد مستان را

قلمرو ادبی

۲۰۶) در بیت زیر آرایه‌های «جناس، کنایه، مجاز و واج‌آرایی» را بیابید. «دلیران میدان گشوده‌نظر که بر کینه اول که بندد کمر»

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۰۷ در بیت زیر کدام واژه فرایند ابدال دارد؟

«چو آن آهنین کوه آمد به دشت همه رزمگه کوه فولاد گشت»
سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۰۸ در بیت زیر چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

«به جز بازوی دین و شیر خدا که شد طالب رزم آن اژدها»
سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۰۹ در بیت زیر چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

«حبیب خدای جهان آفرین نکه کرد بر روی مردان دین»
سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۱۰ در بیت زیر آرایه‌های «واج آرایه»، مجاز، تشبیه و کنایه را بیابید.

«نخست آن سیه روز بر گشته بخت برافروخت بازو چو شاخ درخت»
سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۱۱ دربارهٔ لحن و آهنگ سروده توضیح دهید.

سخت - تمرین های کتاب - ۱۱۲

قلمرو ادبی

۲۱۲ شعر «حملةٔ حیدری» را با توجه به زمینه‌های اصلی حماسه بررسی کنید.

سخت - تمرین های کتاب - ۱۱۱

قلمرو فکری

۲۱۳ معنی و مفهوم بیت ششم را به نثر روان بنویسید.

سخت - تمرین های کتاب - ۱۱۱

۲۱۴ پیام ابیات زیر را بنویسید.

چو شیر خدا راند بر خصم، تیغ
به سر کوفت شیطان دو دست دریغ
پدیدت بت‌خانه‌ها در فرنگ
پرید از رخ کفر در هند رنگ

سخت - تمرین های کتاب - ۱۱۱

۲۱۵) داستان زیر را که از مثنوی مولوی انتخاب شده است، به لحاظ محتوا با درس مقایسه کنید.

شیر حق را دان منزه از دغل	از علی آموز اخلاص عمل
زود شمشیری بر آورد و شتافت	در عزا بر پهلوانی دست یافت
افتخار هر نبی و هر ولی	او خدو انداخت در روی علی
کرد او اندر غزایش کاهلی	در زمان انداخت شمشیر آن علی
وز نمودن عفو و رحمت بی محل	گشت حیران آن مبارز زین عمل
از چه افکندی مرا بگذاشتی؟	گفت بر من تیغ تیز افراشتی
بنده حقم نه مأمور تنم	گفت: من تیغ از پی حق می‌زنم
فعل من بر دین من باشد گوا	شیر حقم نیستم شیر هوا

سخت - تمرین های کتاب - ۱۱۱

قلمرو ادبی

۲۱۶) در بیت زیر دو آرایه ادبی تشخیص دهید.

«چو آن آهنین کوه آمد به دشت همه رزمگه کوه فولاد گشت»
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۲۱۷) چه اشکال شعری در بیت زیر دیده می شود؟

«سپر بر سر آورد شیر اله / عَلم کرد شمشیر آن اژدها»
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

لغت و املا

۲۱۸) منظور از «بینداخت» در بیت زیر چیست؟

«به نام خدای جهان آفرین بینداخت شمشیر را شاه دین»
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

قلمرو زبانی

۲۱۹) در بیت زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

که ناگاه عمرو آن سپهر نبرد برانگیخت ابرش برافشاند گرد
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۲۰) با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«چو آن آهنین کوه آمد به دشت همه رزمگه کوه فولاد گشت»

الف) منظور از «آهنین کوه» چه کسی است؟

ب) چرا شاعر میدان جنگ به کوه فولاد تشبیه کرده است؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۲۱ در بیت زیر آرایه‌های «تشبیه، مجاز و کنایه» را بیابید.
 «که ناگاه عمرو آن سپهر نبرد
 برانگیخت ابرش برافشانند گرد»
 متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۲۲ با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.
 «بیامد به دشت و نفس کرد راست
 پس آن گه باستاند و هم‌رزم خواست»

الف) کدام واژه فرایند واجی کاهش دارد؟
 ب) مفهوم کلی بیت چیست؟
 ج) یک عبارت کنایی بیابید.
 متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۲۳ در بیت زیر کدام «فرایند واجی» اتفاق افتاده است؟
 «حبیب خدای جهان آفرین
 نگه کرد بر روی مردان دین»
 متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۲۴ با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.
 «حبیب خدای جهان آفرین
 نگه کرد بر روی مردان دین»

الف) منظور از «حبیب» چه کسی است؟
 ب) بیت چند جمله دارد؟
 ج) نغمه حروف را بیابید.
 متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۲۵ با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.
 «به جز بازوی دین و شیر خدا
 که شد طالب رزم آن اژدها»

الف) منظور از «بازوی دین» و «شیر خدا» کیست؟
 ب) در مصراع دوم یک استعاره بیابید.
 ج) کدام فرایند واجی اتفاق افتاده است؟
 متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

درس چهاردهم - فارسی یازدهم

۲۲۶) با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«بر مصطفی بهر رخصت دوید / ازو خواست دستوری اما ندید»

الف) حس آمیزی را بیابید.

ب) منظور از «دستوری» چیست؟

ج) کدام واژه در گذر زمان دچار تحوّل معنایی شده است؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۲۷) در بیت زیر چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

«به سوی هژبر ژیان کرد رو / به پیشش برآمد شه جنگجو»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۲۸) در بیت زیر آرایه‌های «جناس ناهمسان، کنایه و تشبیه» را بیابید.

«دویدند از کین دل سوی هم / در صلح بستند بر روی هم»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۲۹) در بیت «دویدند از کین دل سوی هم / در صلح بستند بر روی هم» کدام «فرایند واجی» اتفاق افتاده است؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۳۰) با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«سپر بر سر آورد شیر اله / عَلم شمشیر آن اژدها»

الف) یک عبارت کنایی بیابید.

ب) دو استعاره بیابید.

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

لغت و املا

۲۳۱) در مصراع‌های زیر معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ

ب) بخایید دندان به دندان کین

ج) چو نمود رخ شاهد آرزو

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۳۲) کلمات ستون اوّل را به معادل آن‌ها در ستون دوم وصل کنید.

بی‌عیب	ضرب
دوستدار	دغل
بلند کردن	سختی
بازل	برافراختن
کوفتن	حبیب
مکر	منزّه

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۳۳) معادل و هم‌معنای واژه‌های زیر را بنویسید.

«مذهب - مادّه‌ای که ماهیت اجسام را تغییر می‌دهد - دریا - نوعی جامه‌ی جلو باز - آب‌دهان - اسبی که بر اعضای او نقطه باشد - جنگ»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۳۴) در گروه کلمات زیر غلط‌های املایی را بیابید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

«بازل و بخشنده - حرب و جنگ - رخصت و دستوری - علم و پرچم - دغل و تباهی - بنده و معمور - منزّه و پاک - امتناع و ابا - خصم و دشمن - عمرو بن عبدود»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۳۵) با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«نهادند آوردگاهی چنان که کم دیده باشد زمین و زمان»

الف) کدام واژه‌ها در معنای مجاز به کار رفته‌اند؟

ب) مفهوم بیت به توصیف چه موضوعی می‌پردازد؟

ج) جناس ناهمسان را بیابید.

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۳۶) در هریک از واژه‌های زیر کدام فرایند واجی اتفاق افتاده است؟

«اجتماع - منبر - دست‌بند - پنج‌تا - سنباده»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

لغت و املا

۲۳۷) در بیت‌های زیر واژه‌های مشخص شده را معنا کنید.

الف) زره لخت‌لخت و قبا چاک‌چاک
 ب) چنین آن دو ماهر در آداب ضرب
 سر و روی مردان پر از گرد و خاک
 ز هم رد نمودند هفتاد حرب

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۳۸ در بیت زیر آرایه‌های «اغراق، کنایه و جناس» را بیابید.
 «چنان دید بر روی دشمن ز خشم که شد ساخته کارش از زهر چشم»
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۳۹ با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.
 «به نام خدای جهان آفرین بینداخت شمشیر را شاه دین»

الف) واژه «بینداخت» به چه معناست؟
 ب) منظور از «شاه دین» چه کسی است؟
 ج) چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۴۰ با توجه به بیت به سؤالات پاسخ دهید.
 «چو شیر خدا راند بر خصم تیغ به سر کوفت شیطان دو دست دریغ»

الف) بیت چند مفعول دارد؟
 ب) چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۴۱ از دیدگاه «بازل مهدی» وقتی حضرت علی (ع)، عمرو بن عبدود را از پای درمی‌آورد، «شیطان» و «کفر» چه عکس‌العملی دارند؟
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۴۲ با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.
 «غضنفر بزد تیغ بر گردنش درآورد از پای بی‌سر تنش»

الف) یک «ترکیب وصفی» مقلوب بیابید.
 ب) نقش دستوری «ش» را بنویسید.
 ج) کدام واژه، فرایند واجی کاهش دارد؟
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۴۳ در بیت زیر کدام آرایه ادبی محسوس تر است؟

«دم تیغ بر گردنش چون رسید
سر عمر و صد گام از تن پرید»
متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۴۴ پیام بیت زیر بنویسید.

«شیر حقم نیستم شیر هوا
فعل من بر دین من باشد گوا»
متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۴۵ پیام بیت زیر را بنویسید.

«کسی کز بدی دشمن میهن است
به یزدان، که بدتر از اهریمن است»
متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۴۶ در ابیات زیر معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) مرا اوج عزّت در افلاک توست
ب) کسی کز بدی دشمن میهن است
ج) دفاع از وطن کیش فرزاندگی است
به چشمان من کیمیا خاک توست
به یزدان، که بدتر از اهریمن است
گذشتن ز جان رسم مردانگی است
متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

تاریخ ادبیات

۲۴۷ شعر «وطن» سروده کدام شاعر معاصر است؟

متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۴۸ در کدام یک از واژه‌های داخل کمانک، فرایند واجی «ابدال در مصوّت» صورت نمی‌گیرد؟ (برو - نمی‌رود - نرفت - نمی‌رفت)

متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۴۹ سه واژه بنویسید که نمونه‌های مناسب برای فرایند واجی «ابدال» باشند.

متوسط - تمرین های کتاب - ۱۱۰

قلمرو ادبی

۲۵۰ مفهوم کنایه‌های زیر را بنویسید.

■ دندان به دندان خاییدن (.....)

■ رنگ باختن (.....)

متوسط - تمرین های کتاب - ۱۱۱

۲۵۱ استعاره‌ها را در بیت زیر پیدا کنید.

«به جز بازوی دین و شیر خدا
که شد طالب رزم آن اژدها»
متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۱

قلمرو فکری

۲۵۲ در بیت «چو نمود رخ شاهد آرزو / به هم حمله کردند باز از دو سو» مفهوم مصراع اول چیست؟
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

قلمرو زبانی

۲۵۳ در بیت زیر کدام «فرایند واجی» اتفاق افتاده است؟
که ناگاه عمرو آن سپهر نبرد برانگیخت ابرش برافشاند گرد
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۵۴ در بیت زیر آرایه‌های «اغراق، جناس، کنایه و استعاره» را بیابید.
«چون آن آهنین کوه آمد به دشت همه رزمگه کوه فولاد گشت»
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۵۵ شیوه بیان بیت زیر عادی است یا بلاغی؟ در صورت بلاغی بودن آن را مرتب کنید.
«همه برده سر در گریبان فرو نشد هیچ کس را هوس رزم او»
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۵۶ با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.
«همه برده سر در گریبان فرو نشد هیچ کس را هوس رزم او»

الف) حرف «را» نشانه چیست؟
ب) یک عبارت کنایی بیابید و مفهوم آن را بنویسید.
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۵۷ در بیت زیر کدام واژه آرایه «استعاره» دارد؟
«به سوی هژبر ژیان کرد رو به پیشش برآمد شه جنگجو»
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۵۸ در بیت زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
«دویدند از کین دل سوی هم در صلح بستند بر روی هم»
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۵۹ کدام بیت به رویارویی دو مبارز اشاره می‌کند؟

- الف) زره لخت لخت و قبا چاک چاک
 ب) به سوی هژبر ژیان کرد رو
 سر و روی مردان پر از گرد و خاک
 به پیشش برآمد شه جنگجو
- متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۶۰ در بیت زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

- «نخست آن سیه روز برگشته بخت
 برافروخت بازو چو شاخ درخت»
- متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

لغت و املا

۲۶۱ در ابیات زیر شکل درست واژه املایی را انتخاب کنید.

- الف) سپر بر سر آورد شیر اله
 ب) که ناگاه (عمر - عمرو) آن سپهر نبرد
 ج) چنین آن دو ماهر در آداب ضرب
 علم - الم) کرد شمشیر آن اژدها
 برانگیخت ابرش برافشاند گرد
 ز هم رد نمودند هفتاد (حرب - هرب)
- متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۶۲ در بیت زیر چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

- سپر بر سر آورد شیر اله
 علم کرد شمشیر آن اژدها
- متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۶۳ در بیت زیر چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

- «نخست آن سیه روز و برگشته بخت
 برافروخت بازو چو شاخ درخت»
- متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۶۴ در ابیات زیر واژه‌های «وندی»، «مرگب» و «وندی مرگب» را بیابید.

- «فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ
 نخست آن سیه روز و برگشته بخت»
 بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ
 برافراخت بازو چو شاخ درخت»
- متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۶۵ ابیات زیر را براساس مفاهیم «توازن قدرت - پافشاری در نبرد - شدت درگیری» مرتب کنید.

- الف) فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ
 ب) بیفشرد چون کوه پا بر زمین
 ج) چو نمود رخ شاهد آرزو
 بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ
 بخایید دندان به دندان کین
 به هم حمله کردند با از دو سو
- متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۶۶ در بیت زیر آرایه‌های «کنایه و تشبیه» را بیابید.
 «چو نمود رخ شاهد آرزو به هم حمله کردند با از دو سو»
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

لغت و املا

۲۶۷ کلمات ستون اول را به معادل آن در ستون دوم ربط دهید.
 آواز ژنده
 مهیب سهم
 ترس پور
 پسر آوردگاه
 شیر لحن
 نبردگاه غضنفر
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۶۸ با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.
 «ز بس گرد از آن رزمگه بر دمید تن هر دو شد از نظر ناپدید»

الف) واژه‌های «وندی» را بیابید.
 ب) مفهوم بیت چه چیزی را توصیف می‌کند؟
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۶۹ مفهوم کلی بیت زیر چیست؟
 «چنین آن دو ماهر در آداب ضرب ز هم رد نمودند هفتاد حرب»

الف) بی‌مانند بودن نبرد
 ب) شدت درگیری و جنگ
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۷۰ با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.
 «شجاع غضنفر وصی نبی نهنگ یم قدرت حق علی»

الف) در مصراع دوم کدام واژه از فهرست واژگان متروک شده است؟
 ب) معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
 ج) در مصراع اول یک استعاره بیابید.
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۷۱) با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«برافراخت پس دست خیبر گشا
پی سر بریدن بیفشرد پا»

الف) شاعر به کدام واقعه تاریخی اشاره کرده است؟

ب) کدام واژه فرایند واجی افزایش دارد؟

ج) معنای واژه مشخص شده را بنویسید.

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۷۲) در بیت زیر کدام فرایند واجی دو بار اتفاق افتاده است؟

«به نام خدای جهان آفرین
بینداخت شمشیر را شاه دین»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۷۳) عبارات کنایی زیر را معنا کنید.

الف) پا فشردن:

ب) دست بر سر کوفتن:

ج) رنگ از رخ پریدن:

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۷۴) در بیت زیر آرایه‌های «مجاز، کنایه، تشخیص و جناس» را بیابید.

«پرید از رخ کفر در هند رنگ
تپیدند بت‌خانه‌ها در فرنگ»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۷۵) با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«چو غلتید در خاک آن ژنده فیل
بزد بوسه بر دست او جبرئیل»

الف) منظور از «ژنده فیل» چه کسی است؟

ب) چرا جبرئیل دست امیرالمؤمنین (ع) را می‌بوسد؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۷۶ با توجه به ابیات زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«از علی آموز اخلاص عمل
در غزا بر پهلوانی دست یافت»
شیر حق را دان منزه از دغل
زود شمشیری بر آورد و شتافت»

الف) چند واژه «هم آوا» وجود دارد؟

ب) چند بار فرآیند واجی کاهش اتفاق افتاده است؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۷۷ با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«گفت: بر من تیغ تیز افراشتی
از چه افکندی مرا بگذاشتی»

الف) مصراع دوم را معنا کنید.

ب) در کدام واژه فرایند ابدال صورت گرفته است؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۷۸ با توجه به ابیات زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«منم پور ایران و نام آورم
کنم جان خود را فدای وطن»
ز نیروی شیران بود گوهرم
که با او چنین است پیمان من»

الف) شاعر چه پیمانی با وطن بسته است؟

ب) معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

ج) مرجع ضمیر «او» در بیت دوم کیست؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۷۹ در متن درس، دو نمونه «استعاره» بیابید و مفهوم آنها را بنویسید.

متوسط - تمرین های کتاب - ۱۱۱

قلمرو فکری

۲۸۰ عبارت کنایی «دندان به دندان خاییدن» یعنی چه؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۲۸۱ مفهوم کلی بیت «شیر حقم نیستم شیر هوا / فعل من بر دین من باشد گوا» را بنویسید.

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۲۸۲ «سر در گریبان فرو بردن» در مصراع «همه برده سر در گریبان فرو» چه مفهومی دارد؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۲۸۳) مفهوم کلی بیت زیر چیست؟

«دلیران میدان گشوده نظر
که بر کینه اول که بندد کمر»

الف) ترسیدن از آغاز جنگ

ب) انتظار برای آغاز کردن جنگ

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۸۴) «حملة حیدری» در چه قالبی سروده شده است؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

تاریخ ادبیات

۲۸۵) شعر «حملة حیدری» سروده کیست؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۸۶) قافیه کدام یک از ابیات زیر نادرست است؟

الف) سپر بر سر آورد شیر اله علم کرد شمشیر آن ازدها

ب) به جز بازوی دین و شیر خدا که شد طالب رزم آن ازدها

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۸۷) عبارات کنایی زیر را معنا کنید.

الف) عَلم کردن (ب) دندان به دندان خاییدن

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۸۸) در بیت زیر واژه‌های «مرگب» و «وندی مرگب» را بیابید.

«برافراخت پس دست خبیر گشا پی سر بریدن بیفشرد پا»

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۸۹) در واژه «شنبه» کدام فرایند واجی اتفاق می‌افتد؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۹۰) در عبارت زیر برای هریک از «فرایندهای واجی» خواسته شده یک نمونه بنویسید.

«روز دوشنبه پس از فروش دست‌بند و امضای قرارداد، به خانه خود بازگشت.»

الف) ابدال در مصوت: ب) ابدال در صامت:

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۹۱) در کدام یک از واژه‌های داخل کمانک، فرایند واجی «ابدال در صامت» صورت می‌گیرد؟ (سنبل - برو - خانه -

بنشین)

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۹۲) معادل معنایی واژه‌های زیر را از متن درس بیابید.

■ اسب: (.....)

■ اجازه: (.....)

■ شیر: (.....)

آسان- تمرین‌های کتاب- ۱۱۰

۲۹۳) کدام واژه این شعر، معادل مناسبی برای شخصیت ضحاک در شاهنامه است؟

آسان- تمرین‌های کتاب- ۱۱۲

پاسخنامه تشریحی

- ۱ شکل درست واژه‌های املایی: ۱- زلّت (خطا و لغزش سهو) ۲- منسوب (نسبت داده شده است) ۱ ۲ ۳ ۴
- ۲ دامن کسی را به دست آوردن: کنایه از متوسّل شدن به او، به او پیوستن / دست و دوست: جناس ناهمسان / اهرمن: استعاره از افراد بدنهاد، همنشین بد / دوست و دشمن، یزدان و اهرمن: تضاد ۱ ۲ ۳ ۴
- ۳ «لعل» در گزینه ۲ / «دُرّ» در گزینه ۱ / «لعل، قند و دُرّ» در گزینه ۳ / «گهر، حقه لعل، شکر، مروارید» در گزینه ۴ ۱ ۲ ۳ ۴
- ۴ «سرو» استعاره از قامت معشوق است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۵ جناس‌های ناهمسان در گزینه ۱: گور و شور / گزینه ۲: این و زین / گزینه ۴: گبر و ببر ۱ ۲ ۳ ۴
- ۶ مصراع اوّل تصویرِ ظاهری و نشانه شرمندگی و ترس است، پس کنایه از شرمندگی و ترس است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۷ مستور و دستور جناس ناهمسان‌اند. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۸ واژه «منبع» از دیدگاه املایی نامطابق است، زیرا نوشتار آن با گفتارش (مَمبَع) یکسان نیست. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۹ زنبور ← زمبور (تبدیل «ن» به «م») ابدال ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۰ بررسی سایر واژه‌ها: شمه، اشتماع، ماس‌بند. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۱ ناز و تنعم نمودن خزان، تشخیص و جان‌بخشی است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۲ گزینه «۱» خودبینی برای تخته‌سنگ / گزینه «۲» غم‌آلود برای خاک / گزینه «۴» خیره‌خیره نگریستن برای ماه ایجاد تشخیص کرده است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۳ بررسی «تشخیص» در سایر گزینه‌ها: گزینه «۱» خروشیدن تار از سرو و سمن / گزینه «۲» شاباش ریختن سپهر، دامان گلشن / گزینه «۴» رخت کشیدن سبزه و بارگه زدن گل ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۴ حمله حیدری: با ذل مشهدی «حیدر بابایه سلام» اثر محمد حسین شهریار است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۵ ابرش: اسبی که بر اعضا و اندام او نقطه‌هایی باشد. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۶ هنگامی که آن آهنین کوه (آن مبارز تنومند) به دشت نبرد آمد. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۷ پیامبر(ص) به لشکریان اسلام نگاه کرد تا ببیند کسی برای جنگ داوطلب می‌شود. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۸ بازوی دین و شیر خدا: امام علی (ع)، اژدها: عمروبن عبدود / هژبر ژیان (شیر خشمگین): استعاره از امام علی (ع)، شه جنگجو: کنایه از امام علی (ع) / ژنده فیل (فیل تنومند): استعاره از عمروبن عبدود ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۹ دوید و ندید، جناس نیستند چون اختلاف آن‌ها در بیشتر از یک حرف است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۲۰ رنگ باختن: کنایه از ترس رنگ باختن فلک: تشخیص، استعاره مکنیه ۱ ۲ ۳ ۴
- ۲۱ دندان به دندان خاییدن: دندان قروچه، از روی خشم دندان‌ها را بر یکدیگر فشردن ۱ ۲ ۳ ۴
- ۲۲ هنگامی که آرزو همچون زیبارویی (زیباروی آرزو- اضافه تشبیهی) رخ نمود هدف حاصل نشد. ۱ ۲ ۳ ۴

۲۳ «زمین و زمان» در یک حرف اختلاف دارند پس جناس ناهمسان اختلافی هستند. ۱ ۲ ۳ ۴

۲۴ پای فشردن بر امری: پافشاری بر امری، اصرار بر موضوعی ۱ ۲ ۳ ۴

۲۵ تپیدن بتخانه‌ها: ترس و لرز بت پرست‌ها ۱ ۲ ۳ ۴

بتخانه‌ها: مجاز از بت پرستان

۲۶ در قافیه باید حروف آخر واژه‌ها یکسان باشد. در این گزینه حرف آخر یک واژه «ه» و حرف آخر دیگری «ا» ۱ ۲ ۳ ۴

است، پس قافیه کردن آن‌ها درست نیست.

۲۷ شکل درست واژه: غزا: جنگ (هم‌ریشه با غزوه) ۱ ۲ ۳ ۴

۲۸ کهر: اسب سرخ مایل به تیرگی / شب‌دیز: اسب سیاه به رنگ شب / ابلق: اسب سیاه و سفید، دورنگ ۱ ۲ ۳ ۴

۲۹ حرب مجاز از: آلت جنگی - هفتاد حرب: ضربات و فنون جنگی، آداب ضرب ۱ ۲ ۳ ۴

۳۰ شکل درست واژه: رخصت: اجازه، دستور ۱ ۲ ۳ ۴

۳۱ شاهد آرزو: تشبیه آرزو به شاهد است و زیباروست. ۱ ۲ ۳ ۴

رخ آرزو: اضافه استعاره است و نوعی استعاره محسوب می‌شود. آوردن عضوی از انسان برای غیرانسان، تشخیص و نوعی استعاره

محسوب می‌شود. کل عبارت کنایه است از این که هدف حاصل نشد.

۳۲ ثیان = خشمگین (غضنفر: شیر) ۱ ۲ ۳ ۴

یم = دریا

ژنده فیل = فیل بزرگ

۳۳ ۱ ۲ ۳ ۴

۳۴ جناس همسان: ۱ ۲ ۳ ۴

بار ۱ - دفعه

بار ۲ - اجازه ملاقات

جناس ناهمسان اختلافی: بار، یار

۳۵ گزینه ۱) اغراق در گریه فراوان عاشق ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه ۲) وسعت دل عاشق به اندازه فرمانروایی جمشید است.

گزینه ۴) باد مجال نفوذ به درگاه معشوق را ندارد.

۳۶ بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه ۴: قیصر و کیکاووس / گزینه ۱: یوسف (ع) / گزینه ۳: داستان به چاه افکندن بیژن به دست افراسیاب

۳۷ نبرده سوار: سوار کار جنگ‌جو ۱ ۲ ۳ ۴

۳۸ ۱ ۲ ۳ ۴

۳۹ ۱ ۲ ۳ ۴

۴۰ ۱ ۲ ۳ ۴

۴۱ ۱ ۲ ۳ ۴

۴۲ گزینه «۱»: فلک از سهم آن جنگ رنگ باخت / گزینه «۲»: سپهر دست او داد بوس / گزینه «۴»: کوه فولاد ۱ ۲ ۳ ۴

گشت

۴۳ املاي درست واژه: عمارت: ساختمان (امارت: فرمان‌روایی، امیر بودن) ۱ ۲ ۳ ۴

۴۴) ۱ ۲ ۳ ۴ رسم الخطّ درست واژه: برافروختگی

املای درست واژه‌ها: وقاحت: بی شرمی / پیغام) بگزار: (پیغام) برسان
به معانی مختلف «گذاردن» و «گزاردن» دقت کنید:

گذاردن: گذاشتن، قرار داد کردن، وضع کردن، تأسیس کردن / گزاردن: این جا به معنی رساندن (در مورد پیغام)، به جا آوردن، ادا کردن، اجرا کردن، تعبیر کردن، پرداختن

معنی متن: «او رفت و این پیغام را - همان طور که به او گفته شده بود - رساند، با شنیدن این سخن، نشانه‌های شعله‌ور شدن خشم در پیشانی پادشاه فیل‌ها نمایان شد (و) زمام (مَرَكَب) سرکش سرشت و غریزه‌ی خود را پاره کرد (بر اساس غریزه‌ی حیوانی خود، از روی خشم تصمیم‌گیری کرد) و یکی از پیغام‌رسانان کم‌عقل را که گستاخانه‌ی اخم کرده بود به نزد خود فرا خواند و گفت: برو (و) پیغام مرا به شیر برسان و بگو که تو در محلّ میدان نبرد پهلوانان - که (در آن جا) شراب‌دهندگان مرگ، شرابی از جنس خون در کاسه‌ی سر دلیران می‌ریزند (پهلوانان بی‌رحمانه کشته می‌شوند)، شراب (مرگ) نوشیده‌ای و از نیروی هلاک‌کننده‌ی ضربه‌ی پای فیل بی‌خبری.»

۴۵) ۱ ۲ ۳ ۴ ابدال
انبار ← امبار / برافتاد ← بُرُفتاد / قندشکن ← قن شکن

۴۶) ۱ ۲ ۳ ۴ ابدال
سنبل ← سُمبل (تبدیل «ن» به «م»)

۴۷) ۱ ۲ ۳ ۴ کاهش
عفو کردن ← عف کردن

۴۸) ۱ ۲ ۳ ۴ ابدال
منبع ← مَمبع

۴۹) ۱ ۲ ۳ ۴ در واژه «یگانه» ادغام اتفاق افتاده است (یک + گانه) اما در سایر گزینه‌ها ابدال وجود دارد.

۵۰) ۱ ۲ ۳ ۴ در سایر گزینه‌ها فرآیند واجی ابدال صورت گرفته است (تبدیل «ن» به «م»)

۵۱) ۱ ۲ ۳ ۴ ابدال
ینبوع ← یمبوع

۵۲) ۱ ۲ ۳ ۴ شهریار ایهام دارد (۱) تخلص شاعر (۲) امیر / تشبیه: شهریار خود را به حافظ تشبیه کرده / مصرع دوم از حافظ است و شهریار آن را «تضمین» کرده / تکرار صامت (ش) «واج آرایی» است.

۵۳) ۱ ۲ ۳ ۴ تلمیح: اشاره به داستان «خسرو و شیرین» / تشبیه: لب شیرین چو شکر / ایهام تناسب: شیرین: (۱) مقابل تلخ (معنی مورد نظر ۲) معشوقه فرهاد (= خانم شیرین) که با «فرهاد» تناسب دارد / استعاره: جان ← استعاره از معشوق / حس آمیزی: گفتار تلخ (آمیختن دو حس «شنوایی» و «چشایی»).

۵۴) ۱ ۲ ۳ ۴ استعاره دریا استعاره از هرگونه حقیقت گسترده و دست نیافتنی مانند شناخت خدا، اسرار جهان هستی یا عشق است.

ایهام: هوا (۱) امید (۲) گاز تنفسی

تلمیح: اشاره به داستان کشتی حضرت نوح (ع)
تشبیه: تو (مخاطب، مشبه) به حباب (مشبه به)

۵۵) ۱ ۲ ۳ ۴ این کلمات، نامطابق املایی نیستند: فتیله - منتبه - انابه - منابع - مستانه - استنتاج

در سایر گزینه‌ها کلمات به این طریق تلفظ می‌شوند:

گزینه ۲: سمباده - دس بند - خار - مبع - اشتماع - خاستگاری

گزینه ۳: خاهان - پنش تا - پمبه - دس یار - پش گرمی - خان

گزینه ۴: زمبور - اشتتاب - درس کار - دمبال - یمبوع - ماس بند

۵۶) ۱ ۲ ۳ ۴ املای صحیح کلمه «گزارده» است.

۵۷) ۱ ۲ ۳ ۴ املای صحیح کلمه «خار» است.

۵۸) ۱ ۲ ۳ ۴ نگفتن و نهفتن جناس دارند. / آتش جان سوز می تواند استعاره از راز باشد.

گزینه ۲) تناقض ندارد. تشبیه: چو کمان

گزینه ۳) اغراق ندارد. کنایه: چشم داشتن کنایه از انتظار داشتن

گزینه ۴) استعاره مصرّحه ندارد. ایهام: هوا ۱- هوا ۲- آرزو

۵۹) ۱ ۲ ۳ ۴ آرایه های بیت چهارم صحرای هوس: اضافه تشبیهی (تشبیه) // دلا: تشخیص / سر در هوا داشتن کنایه از اشتیاق و آرزومندی

۶۰) ۱ ۲ ۳ ۴ تناقض (بیت «ج»): اینکه معنی بیگانه آشنا باشد.

مجاز (بیت «الف»): نگین مجاز از انگشتر

ایهام (بیت «د»): به: ۱) بهتر ۲) میوه به (استعاره از زیبایی های معشوق)

استعاره (بیت «ب»): گلستان استعاره از جایگاه معشوق / صیاد: استعاره از موانع موجود بر سر راه عاشق / نسبت دادن «پر» و «بال» به ما نیز استعاره به مشار می رود.

دقت کنیم: در بیت «ج» منظور از «معنی بیگانه» مضامین تازه و دست نخورده است. شاعر با تمجید از قدرت شاعری خود می گوید معانی بدیع و تازه که برای دیگر شاعران بیگانه هستند، برای من آشنا و در دسترس هستند. چنین بیانی، چندان «متناقض نما» به نظر نمی رسد، اما تنها براساس «ظاهر واژه ها» و با آگاهی از «ظاهرینی طراح» ناچار باید وجود «تناقض» را در بیت «ج» پذیرفت و در حقیقت، همین تناقض ظاهری دلیل انتخاب گزینه ۲) و ترجیح آن بر گزینه ۳) می باشد وگرنه گزینه ۳) نیز طبق شرحی که در زیر می بینیم، آرایه های مورد سؤال را شامل می شود، جز اینکه «تناقض» در آن، پیچیده و قابل چشم پوشی است. بررسی آرایه ها در گزینه ۳):

تناقض (بیت: «ب»): راه به گلستان داشتن با وجود بسته بودن بال (این «راه یابی» در «زیر پر» البته بیشتر در ذهن و تخیل شاعر اتفاق می افتد و از تصاویر رایج سبک هندی است.)

مجاز (بیت «ج»): خامه (قلم) مجاز از مهارت شاعری

ایهام (بیت «د»): به: ۱) بهتر ۲) میوه به (استعاره از زیبایی های معشوق)

استعاره (بیت «الف»): دیو و دد: استعاره از فرومایگان و ناشایستگان

۶۱) ۱ ۲ ۳ ۴ ایهام (بیت ج) ← مدام: ۱- شراب ۲- همواره

استعاره (بیت د) ← کشتی: استعاره از دل شاعر / نسبت دادن انگشت به طوفان نیز تشخیص و استعاره به شمار می رود.

دقت کنیم! املای درست واژه، «طوفان» است که در دفترچه کنکور به غلط با املای «توفان» نوشته شده است. می دانیم «توفان» به معنی «توفنده و غرّان» است، اما «طوفان» به جریان شدید و ویران گر باد گفته می شود.

اسلوب معادله (بیت الف) ← [عاشق] / به پایان رسیدن راه عشق / (راه بیرون شد) (خروج نداشتن) = کشتی / رسیدن به ساحل /

در دریا بودن
۳

دقت کنیم! مصراع دوم این بیت را از نگاهی دیگر می توان این طور معنی کرد: «مطمئن بودم که عهد خود را می شکنی!»

۶۲) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت گزینه ۳) املای صحیح، «صواب» است. (متضاد خطا)

توجه: صواب: راست، درست (ضد خطا) // ثواب: مزد طاعت، اجر، پاداش (ضد کیفر دادن).

۶۳) ۱ ۲ ۳ ۴ املای صحیح کلمه، «طبع» است.

۶۴) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم کنایه مصراع اول یعنی «به مراد و آرزو نرسیدن» که این مفهوم در مصراع اول بیت گزینۀ «۲» دیده می شود.

۶۵) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت اول فرآیند واجی کاهش (نخواهی) و در بیت دوم فرآیند واجی ابدال (نمی بریم) و افزایش (بگوی) وجود دارد.

گزینۀ ۱) کاهش: هواخواهان (هواخاهان)، خویش (خیش)

گزینۀ ۲) افزایش: هوای جمعیت، سیاهت (سی یاهت)

گزینۀ ۳) ابدال: بُرو، دنبال

۶۶) ۱ ۲ ۳ ۴ در عبارت «الف»، املای «صواب» و در عبارت «ج»، املای «تأمل» صحیح نیست.

۶۷) ۱ ۲ ۳ ۴ کلمۀ «فراغ» در گزینۀ ۴ نادرست است. (فراق: دوری)

۶۸) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینۀ تلمیح وجود ندارد. کوه ولعل، دریا و گوهر و جان: مراعات نظیر

۶۹) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینۀ ۲): در این گزینۀ تناقض وجود ندارد بلکه بین دو واژه شادمان و ناشاد تضاد وجود دارد. بررسی سایر گزینۀ ها:

گزینۀ ۱): کمر کوه ← اضافه‌ی استعاری (تشخیص) / کمر شکستن ← کنایه

گزینۀ ۳): خشک سال ≠ باران / عهد ← ایهام

گزینۀ ۴): باغ فردوس، حور ← مراعات نظیر / سر مجاز از تصمیم

۷۰) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینۀ ۱ امل ← آرزو / گزینۀ ۳ خاییدن ← جویدن / گزینۀ ۴ ضیا ← روشنایی که صورت درست واژه‌ها هستند.

۷۱) ۱ ۲ ۳ ۴ حضرت علی (ع) در بیت ۳ که با صورت سؤال کاملاً قرابت معنی دارد می فرماید: من بنده حق هستم نه بنده نفسانیات و هوسهای نفسانی خود.

۷۲) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت دوم اشاره دارد که همه از عمر و می ترسیدند و به دلیل اینکه در گزینۀ ۲) اسلام آن‌ها به جز علی (ع) همه فقط صورت ظاهری و پوشالی داشت.

۷۳) ۱ ۲ ۳ ۴ بیت د: صورت شیرین: حس آمیزی (در آمیختن دو حس بینایی و چشایی) / بیت ج تلمیح به داستان حضرت آدم

بیت الف: به باد دادن: کنایه از نابود کردن / بیت ب جناس همسان، ایهام تاب: ۱) پیچ و تاب ۲) توان و قدرت

۷۴) ۱ ۲ ۳ ۴ مجاز: رخ، روی مجازاً کل وجود / کنایه: رخ فرو پوشیدن (پنهان شدن)

تشبیه: آفتاب آسا (چون آفتاب) / رخ فرو پوشیدن ماه: استعاره و تشخیص

۷۵) ۱ ۲ ۳ ۴ بازگردانی بیت: آن دو ماهر در آداب ضرب، هفتاد حرب را از یکدیگر رد کردند

موصوف‌ها (ماهر: نهاد) و (حرب: مفعول) هستند.

۷۶) ۱ ۲ ۳ ۴ ج: ایهام تناسب ۱- چنگ: دست، پذیرفتنی است ۲- چنگ: ابزار موسیقی که با مطرب و پرده تناسب دارد /

الف: گلستان صفا: استعاره از عالم وفا و عشق / ب: کنایه: دامن بریدن کنایه از دوری گزیدن / د: حس آمیزی تلخ گفتن (چشایی - شنوایی)

۷۷) ۱ ۲ ۳ ۴ در صورت سؤال مولانا از زبان حضرت علی (ع) می فرماید: من پیرو هوا و هوس نیستم و فقط پیرو حق هستم مفهوم گزینۀ ۲ پیروی از هوای نفس.

۷۸) ۱ ۲ ۳ ۴ ژنده: بزرگ، مهیب

۷۹) ۱ ۲ ۳ ۴ ۲: وصی = جانشین ، ۳: رخصت = فرمان، اجازه

۴: هژبر = شیر

۸۰) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه ۲: راستی متضاد دغل (ناراستی) است.

در گزینه ۱: غضبان مترادف با زهر چشم به معنای خیره و عصبانی نگریستن

در گزینه ۳: درنگ مترادف با کاهلی

در گزینه ۴: شمشیر مترادف با حرب (در درس حرب مجاز از وسایل جنگی همچون شمشیر)

۸۱) ۱ ۲ ۳ ۴

۸۲) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه ۱: زشت رو متضاد «شاهد» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه ۲: برخاست مترادف بردمید

در گزینه ۳: تشویش مترادف تپیدن

در گزینه ۴: دوستدار مترادف حبیب

۸۳) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه ۲: شجاعت متضاد سهم (ترس)

در گزینه ۳: برهنه متضاد قبا (لباس)

در گزینه ۴: نو متضاد ژنده (یکی از معنای ژنده کهنه است)

۸۴) ۱ ۲ ۳ ۴ پادشاه مترادف با واژه دستور نیست.

گزینه ۱: یکی از معانی دستور وزیر است.

گزینه ۲: یکی دیگر از معانی دستور، معین به معنی یاور است.

گزینه ۴: اذن به معنی رخصت و اجازه که مترادف است با دستور

۸۵) ۱ ۲ ۳ ۴ جبر عیل = جبرئیل

۸۶) ۱ ۲ ۳ ۴ آلم (درد) ← عَلم: پرچم

۸۷) ۱ ۲ ۳ ۴ بخوایید ← ^{درست} بخایید (فشردن)

۸۸) ۱ ۲ ۳ ۴ ^{درست} طبیدند ← تپیدند

۸۹) ۱ ۲ ۳ ۴ دریق ← دریغ

۹۰) ۱ ۲ ۳ ۴ قبا = لباس

۹۱) ۱ ۲ ۳ ۴

۹۲) ۱ ۲ ۳ ۴

۹۳) ۱ ۲ ۳ ۴ گزیه ۱: بهره به معنای قسمت و با سهم متفاوت است.

گزینه ۲: وحشت مترادف سهم

گزینه ۳: بیم مترادف سهم

گزینه ۴: ترس مترادف سهم

۹۴) ۱ ۲ ۳ ۴ بیت ۴ به ترسیدن کفار و دشمنان اشاره دارد نه شدت جنگ.

۹۵ ۱ ۲ ۳ ۴

۹۶ ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه ۱: اشاره دارد به رویارویی دو پهلوان (عمرو و حضرت علی (ع))

گزینه ۳: خشم و کینه را می‌رساند

گزینه ۴: ستایش حضرت علی (ع)

۹۷ ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه ۱: اشاره دارد به اتمام کار

در گزینه ۲: بیت اول اشاره به اقدام به کشتن و بیت دوم اوصاف حضرت علی (ع)

در گزینه ۳: بیت اول اشاره به شرم سپاه از عدم جنگیدن و بیت دوم اشاره به درخواست پیامبر (ص)

در گزینه ۴: بیت اول اشاره به شروع جنگ و بیت دوم اشاره به خشم و کینه

۹۸ ۱ ۲ ۳ ۴

۹۹ ۱ ۲ ۳ ۴ شاهد آرزو ← اضافه تشبیهی (آرزو به زیبارویی مانند شده است)

۱۰۰ ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه ۱: جنگ جو ← جنگ جوینده

گزینه ۲: جهان آفرین ← جهان آفریننده

گزینه ۴: خیر گشا ← گشاینده خیر

۱۰۱ ۱ ۲ ۳ ۴ «ب»: حس آمیزی ← دستوری ندید (شنوایی - بینایی)

«د»: مجاز ← حرب مجاز از وسایل جنگی

«الف»: واج آرایی ← تکرار صامت «ر»

۱۰۲ ۱ ۲ ۳ ۴ شاه دین: استعاره از امام علی و مجاز نادرست است / شمشیر انداختن: کنایه از کشتن

گزینه ۱: شاهد آرزو: اضافه تشبیهی / رخ نمودن: کنایه از برآورده نشدن آرزو

گزینه ۲: در صلح: اضافه استعاری / کین و صلح: تضاد

گزینه ۴: عمرو را به سپهر نبرد تشبیه کرده / گرد برانگیختن: کنایه از سرعت

۱۰۳ ۱ ۲ ۳ ۴ «د»: اغراق: صد گام پریدن

«ب»: کنایه: بوسه زدن: تشکر

«الف»: تشبیه: مانند کردن حضرت علی (ع) به نهنگ دریای الهی / یم قدرت: اضافه تشبیهی

«ج»: مراعات نظیر: سر، روی

۱۰۴ ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه ۱: دلیران ← دلیر + ان (جمع)

گزینه ۲: مردان ← مرد + ان (جمع)

گزینه ۱: ان در گریبان متعلق به خود واژه است.

گزینه ۴: بینندگان ← بیننده (گ) + ان (جمع)

۱۰۵ ۱ ۲ ۳ ۴ «ج»: وندی: رزمگه: رزم + گه (وند مکان) / ناپدید: نا + پدید

«ب»: مرکب: جنگ جو: جنگ + جو

«د»: وندی مرکب: برگشته بخت: بر + گشت + ه + بخت

۱۰۶ ۱ ۲ ۳ ۴ رخ نمودن آرزو کنایه از به خود نرسیدن و موفق شدن

۱۰۷ ۱ ۲ ۳ ۴ دست بر سر کوفتن کنایه از دریغ و افسوس خوردن

گزینه ۱: نظر گشودن کنایه از منتظر بودن (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۰۸

گزینه ۳: سر در گریبان بردن کنایه از شرمنده و ترسان بودن

گزینه ۴: رنگ باختن کنایه از ترسیدن

(۱ ۲ ۳ ۴) ۱۰۹

(۱ ۲ ۳ ۴) ۱۱۰

دست بر سر کوفتن کنایه از اظهار عجز و ناامیدی است. (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۱۱

معنی گزینه ۱: با هفتاد سلاح جنگی با یکدیگر نبرد کردند. (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۱۲

(۱ ۲ ۳ ۴) ۱۱۳

«م» در نیستم، نهاد پیوسته است. (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۱۴

در سایر گزینه‌های ترکیب‌های «میان بستن» و «کمر بستن» معادل آماده شدن برای کاری است. (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۱۵

اما در بیت ۲ واژه «میان» به معنی «کمر بند» است و مقصود از مصراع اول آراستن کمر بند شاهی به طلا و جواهر است.

معادل واژه باذل، بخشنده است. (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۱۶

(۱ ۲ ۳ ۴) ۱۱۷

تپیدن: بی‌قراری و اضطراب (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۱۸

گزینه ۱: کیش گزینه ۳: آیین - دین گزینه ۴: مذهب (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۱۹

منزه: پاک و بی‌عیب (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۲۰

کین: دشمنی، نفرت (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۲۱

عزت: ارجمندی (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۲۲

مأمور: فرمانبر، امر کرده شده

خاوران: مشرق، خاور

قبا: نوعی جامهٔ جلو باز که دو طرف آن با دکمه بسته می‌شود. (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۲۳

شکل درست واژه‌های املائی: ۱ - مأموران (فرمانبر، امر کرده شده) [معمور: آباد] (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۲۴

۲ - گذارند (آزاد گذارند: آزاد نمایند)

شکل درست واژهٔ املائی: ۱ - حرب ۲ - بهر: برای، جهت (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۲۵

شکل درست واژهٔ املائی: خاری (یک خار) (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۲۶

شکل درست واژهٔ املائی: عمل (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۲۷

شکل درست واژهٔ املائی: جامه (لباس، پوشش) (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۲۸

شکل درست واژهٔ املائی: برخاست (بلند شد) (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۲۹

شکل درست واژهٔ املائی: منسوب: نسبت داده شده (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۳۰

کنایه: به باد رفتن کنایه از نابودی و زوال (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۳۱

تضاد: خاک و باد

جناس همسان: باد اول: باد (متضاد خاک) باد دوم فعل دعایی

واج آرایی: تکرار صامت / ر / (۱ ۲ ۳ ۴) ۱۳۲

استعارهٔ مصرّحه: «شیران» استعاره از دلیران و پهلوانان

کاهش آوایی

۱۳۳ (۱) در آورد ← حذف همزه ← در اود

کاهش آوایی

۲) جهان آفرین ← حذف همزه ← جهانافرین

کاهش آوایی

۳) برافراخت ← حذف همزه ← برَ فراخت

۱۳۴ (۱) فولاد ← فولاد

یکی از انواع ابدال، ابدال در نوشتار است. تبدیل برخی صامت‌ها به ویژه صامت‌هایی که در زبان عربی وجود ندارد ازین نوع شمرده می‌شود. مثل:

فیل، پیل / سفید، سپید / لشکر، لشگر

۱۳۵ (۱) در بیت ۳ تشبیه دیده نمی‌شود. مجاز: زمین و زمان مجاز از کلّ جهان

(۱) اغراق در قدرت ضربه زدن / تناسب: گردن، سر، تن

(۲) مجاز: چشم مجاز از نظر و عقیده / تشبیه: خاک (وطن) به کیمیا

(۴) کنایه: سیه روز کنایه از بدبخت / واج‌آرایی: تکرار صامت /خ /

۱۳۶ (۱) در این بیت تناقض وجود ندارد. جناس ناهمسان: تیغ، تیز

(۱) تلمیح، جنگ خیبر و ماجرای گشودن در قلعهٔ خیبر به دست علی (ع) / تناسب: سر، دست

(۳) جناس ناهمسان: سوی، روی / کنایه: در صلح را بستن: کنایه از کنار گذاشتن آشتی و صلح

(۴) استعاره: شیر و پلنگ استعاره از پهلوانان (علی (ع) و عمرو) / کنایه: رنگ باختن کنایه از ترسیدن

۱۳۷ (۱) گزینۀ ۱) چون کوه

گزینۀ ۲) یم قدرت: اضافهٔ تشبیهی (قدرت حق به دریایی مانند شده است)

گزینۀ ۳) تشبیه خاک (وطن) به کیمیا

۱۳۸ (۱) چشم خرد، دست نظر و دامن ادراک اضافه‌های استعاری هستند.

گزینۀ ۱) چراغ هدایت: اضافهٔ تشبیهی

گزینۀ ۳) تشبیه دل به عالم

گزینۀ ۴) کمند زلف (اضافهٔ تشبیهی) / چون کمان

۱۳۹ (۱) گزینۀ ۱) مأمور تن بودن کنایه: از هوای نفسانی پیروی کردن

گزینۀ ۲) دست یافتن کنایه از غلبه کردن

گزینۀ ۴) کارش ساخته شد کنایه از نابود شد.

۱۴۰ (۱) نمی‌گوییم: ابدال در مصوّت (گفتار): تبدیل نَ به نِ

۱۴۱ (۱) شبیه: ابدال در گفتار: تبدیل «ن» به «م»

۱۴۲ (۱) اجتناب: ابدال در صامت (گفتار): تبدیل «ج» به «ش» (اجتناب)

۱۴۳ (۱) نمی‌کنی: ابدال در مصوّت (گفتار): تبدیل «ن» به «نِ

۱۴۴ (۱) ابدال در سایر گزینه‌ها:

گزینۀ ۲) برو تبدیل «ب» به «بُ»

گزینۀ ۳) عنبر تبدیل «ن» به «م»

گزینه ۴) پنبه تبدیل «ن» به «م»

۱۴۵) ۱ ۲ ۳ ۴ انبانه: ابدال در صامت (گفتار): تبدیل «ن» به «م»

۱۴۶) ۱ ۲ ۳ ۴ ترکیب‌های اضافی:

گزینه ۱) ۱- حبیب خدا ۲- روی مردان ۳- مردان دین

گزینه ۲) ۱- نام خدای ۲- شاه دین

گزینه ۳) ۱- روی دشمن ۲- زهر چشم

گزینه ۴) ۱- گردن او ۲- تن او

۱۴۷) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه ۳) ۱- دم تیغ ۲- گردن او ۳- سر عمرو

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) ۱- سر مردان ۲- روی مردان

گزینه ۲) ۱- بازوی دین ۲- شیر خدا

گزینه ۴) ۱- اخلاص عمل ۲- شیر حق

۱۴۸) ۱ ۲ ۳ ۴ پیامد: ی

۱۴۹) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه ۱) خدای جهان آفرین: ی

گزینه ۲) بازوی دین: ی

گزینه ۳) بیفشرد: ی

۱۵۰) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه «بتخانه‌ها» وندی - مرگب است.

گزینه ۱) خیبرگشا

گزینه ۳) لخت لخت - چاک چاک

گزینه ۴) نام آور

۱۵۱) ۱ ۲ ۳ ۴ قند شکن: حذف دال

برانداخت: حذف همزه

زنبیل: تبدیل «ن» به «م»

سنبل: تبدیل «ن» به «م»

۱۵۲) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه ۱) عنبرین: تبدیل «ن» به «م»

گزینه ۲) دنبال: تبدیل «ن» به «م»

گزینه ۳) بخور: تبدیل «ب» به «بُ»

۱۵۳) ۱ ۲ ۳ ۴ ۱- نمی‌رود: تبدیل «ت» به «ن»

۲- سنباده: «ن» به «م»

۳- مجتبی: «ج» به «ش»

۴- تنبور: «ن» به «م»

۵- انبساط: «ن» به «م»

۶- پرو: «ب» به «بُ»

۱۵۴) در واژه‌های «نمی‌رود» و «بُکش» ابدال و در سایر گزینه‌ها فرایند واجی کاهش اتفاق می‌افتد. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۵۵) در بیت گزینه (۴) واژه دغل به معنای «حیله، مکر و فریب» است. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۵۶) در بیت گزینه (۳)، «سهم» به معنای «قسمت و نصیب» است. ولی در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) به معنای «ترس و وحشت» است. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۵۷) در ابیات سایر گزینه‌ها، واژه «شاهد» به معنای «گواه و نظیر» می‌باشد اما در بیت گزینه (۲) و بیت صورت سؤال، به معنای «معشوق و زیبارو» است. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۵۸) در بیت گزینه (۱) غلط املایی یافت نمی‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها و شکل درست املای واژه‌ها: ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه ۲: فرزانه گان ← فرزنانگان / دیوانه گان ← دیوانگان

گزینه ۳: غذا ← غزا

گزینه ۴: عبرش ← ابرش

۱۵۹) شکل درست املای واژه‌ها: فایق و پیروز - الحاح و اصرار ۱ ۲ ۳ ۴

۱۶۰) شکل مرتب شده
 چو شیر خدا بر خصم تیغ را راند. ← چو شیر خدا بر خصم تیغ را راند.
 نهاد مفعول فعل

۱۶۱) نمی‌رسد: ابدال در مصوّت: تبدیل «ن» به «ن» ۱ ۲ ۳ ۴

سنبل: ابدال در صامت: تبدیل «ن» به «م»

لکن: ابدال در مصوّت: تبدیل «ای» به «ا»

دنبه: ابدال در صامت: تبدیل «ن» به «م»

بُکش: ابدال در مصوّت: تبدیل «ب» به «ب»

۱۶۲) بررسی مجاز در سایر گزینه‌ها: ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه ۱: هژبر ژیان مجاز از امام علی (ع)

گزینه ۳: هند و فرنگ مجاز از کشورهای کافران

گزینه ۴: حرب مجاز از آلات حرب و ابزار جنگی

۱۶۳) جناس ناهمسان: تیغ و تیز / تضاد: افراشتی و افکندی ۱ ۲ ۳ ۴

بررسی آرایه‌های سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: تشبیه ندارد / تلمیح: به ماجرای گشوده شدن در قلعه خبیر به دست حضرت علی (ع) اشاره دارد.

گزینه ۳: ایهام ندارد / اغراق: توصیف اغراق آمیز شدت جنگ

گزینه ۴: کنایه ندارد / مراعات نظیر: زره و قبا، سر و رو

۱۶۴) مفهوم بیت گزینه (۳): جذب و شکوه حضرت علی (ع) است. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۶۵) «شاه دین»: حضرت علی (ع) ۱ ۲ ۳ ۴

«کوه آهنین»: عمرو

«حبیب خدای جهان آفرین»: پیامبر (ص)

«سالار نو»: فریدون

۱۶۶) معانی کامل واژه‌ها: ۱ ۲ ۳ ۴

ژنده: مهیب و بزرگ

ابرش: اسبی که بر اعضای او نقطه‌ها باشد، در این جا مطلق اسب منظور است.

گُرزه: کوپال، گرز، عمود آهنین

نوند: اسب، اسب تندرو

۱۶۷) ۱ ۲ ۳ ۴ غلط‌های املائی و شکل درست آنها:

ج) قلتیدن ← غلتیدن (د) مردانه‌گی ← مردانگی

۱۶۸) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت گزینۀ (۴) تشبیه به کار نرفته است. / «ضرب» و «حرب» جناس ناهمسان دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینۀ ۱: تشبیه ← شاهد آرزو (اضافۀ تشبیهی) آرزو به زیارویی مانند شده است. / جناس ناهمسان: جام و کام

گزینۀ ۲: تشبیه ← خویش را چو موش کنند / جناس ناهمسان: موش و گوش

گزینۀ ۳: تشبیه ← «مانند سایه»، «خورشید روی (روی مانند خورشید) / جناس ناهمسان: پی و پای

۱۶۹) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت «تشبیه» وجود ندارد. / مجاز: فرنگ مجازاً سرزمین کفر

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینۀ ۱: تشبیه ← «شاهد آرزو» (اضافۀ تشبیهی) / کنایه: مصراع اول کنایه از به هدف و مقصود خود نایل نشدن

گزینۀ ۳: استعاره ← «غضنفر» استعاره از علی (ع) / تناسب: پا، سر، گردن، تن

گزینۀ ۴: مجاز ← «آوردگاه» مجاز از جنگ T «زمین و زمان» مجاز از تمام موجودات / جناس ناهمسان: زمین و زمان

۱۷۰) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت (۱) هنگام تلفظ واژه «سنبُل» ابدال در صامت صورت می‌گیرد (تبدیل «ن» به «م»)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ ۲: لیکن: ابدال در مصوت ← لکن

گزینۀ ۳: بُرو: ابدال در مصوت ← تبدیل «ب» به «بُ»

گزینۀ ۴: نمی‌آید: ابدال در مصوت ← تبدیل «ت» به «ن»

۱۷۱) ۱ ۲ ۳ ۴ از محتوای بیت دوم صورت سؤال می‌توان فهمید که همه پهلوانان اسلام سر در گریبان فرو برده و از

جنگیدن با عمروبن عبدود ترسیده بودند. مفهوم بیت گزینۀ (۲)، دلیل ترسیدن آن پهلوانان را بیان می‌کنند. چون آنها ایمانشان

ضعیف بود.

۱۷۲) ۱ ۲ ۳ ۴ در گروه کلمات صورت سؤال، املائی سه واژه نادرست است.

شکل درست واژه‌های املائی: ۱- دستوری خواستن ۲- مهملی و ولنکاری ۳- مسحور و مبهوت

۱۷۳) ۱ ۲ ۳ ۴ ابدال در مصوت: نمی‌پرد ← تبدیل: «ت» به «ن»

ادغام براساس کاهش: بلندتر ← بلنتر

ابدال در صامت: اجتماعی ← اشتماعی

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینۀ ۱: «نرفت» فرایند واجی ندارد.

گزینۀ ۲: «اختناق» فرایند واجی ندارد.

گزینۀ ۳: «بخوان» فرایند واجی ندارد.

۱۷۴) ۱ ۲ ۳ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینۀ ۱: نقطۀ اوج داستان «قصۀ عینکم» وقتی است که شخصیت داستان برای بار اول عینک می‌زند.

گزینه ۳: متن «دیدار» از نادر ابراهیمی است.

گزینه ۴: «حملة حیدری» از باذل مشهدی است.

۱۷۵) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت (۳) اغراق یافت نمی‌شود.

بررسی اغراق در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: شدت نبرد

گزینه ۲: از پای درآمدن عمرو بن عبدود با نگاه غضبناک حضرت علی (ع)

گزینه ۴: پرتاب شدن سر عمرو بن عبدود به اندازه صد قدم

۱۷۶) ۱ ۲ ۳ ۴ درون مایه بیت گزینه ۱ (۱) اظهار تعجب و شگفتی از عفو کردن بی‌جای حضرت علی (ع) است.

۱۷۷) ۱ ۲ ۳ ۴ قبا، نوعی جامه جلو باز است که دو طرف آن با دکمه بسته می‌شود.

۱۷۸) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت گزینه ۳ (۳) آرایه اغراق وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: استعاره ← مه استعاره از یار

گزینه ۲: جناس ناهمسان ← دوستان و دستان

گزینه ۴: حس آمیزی ← زندگی تلخ («تلخ» مربوط به حس چشایی است ولی همراه «زندگی» به کار رفته است که مربوط به این حس

نیست)

۱۷۹) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت صورت سؤال آرایه تناقض وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

جناس همسان ← چین اول: پیچ و تاب مو؛ چین دوم: کشور چین

تشبیه ← در ترکیب «زلف سمن سا» زلف معشوق به گل یاسمن مانند شده است.

اغراق ← شاعر در توصیف جلوه‌گری و دلربایی معشوق اغراق نموده است: از زمانی که معشوق رخ نمود و چهره نشان داد هزاران

حلقه از عاشقان او پدید آمدند.

۱۸۰) ۱ ۲ ۳ ۴ نمی‌آید: ابدال در مصوت (تبدیل «ن» به «ف»)

سپید: ابدال در صامت (سفید)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: زودتر ← زودتر: ادغام / باز آمد: کاهش

گزینه ۳: دست‌گیره ← دس‌گیره: کاهش / انبار ← امبار: ابدال در صامت

گزینه ۴: شب‌پره ← شپیره: ادغام / بخور: ابدال در مصوت (تبدیل «ب» به «ب»)

۱۸۱) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت صورت سؤال دو جمله و دو نهاد وجود دارد:

جمله ۱ - اوج عزت در افلاک توست.

نهاد

جمله ۲ - خاک تو به چشمان من کیمیا است.

نهاد

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: ۲ متمم: ۱ - در افلاک ۲ - به چشمان من

گزینه ۳: «را» فک اضافه: مرا اوج عزت ← اوج عزت من

گزینه ۴: «تو» وابستهٔ پسین و مضاف‌الیه است.

۱۸۲) ۱ ۲ ۳ ۴ از مصراع اول بیت صورت سؤال برمی‌آید که هیچ کدام از پهلوانان به مراد و آرزویشان نرسیدند. نظیر این مفهوم در مصراع اول بیت گزینه ۲ وجود دارد.

۱۸۳) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم درست بیت (۳)، پیروی نکردن از نفس اماره است.

۱۸۴) ۱ ۲ ۳ ۴ مجموعه اشعار «ماه نو و مرغان آواره» از رابیندرانات تاگور است. اثر یوهان ولفگانگ گوته، «دیوان شرقی - غربی» نام دارد.

۱۸۵) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه ۴، واژه «دُرست» کاهش آوایی دارد. ← دُرُس بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) زودتر ← زوِتر: ادغام

گزینه ۲) نَمی دانم ← نَمی دانم: ابدال در مصوت

گزینه ۳) لحظه‌ای (اضافه شدن همزه) ← افزایش

۱۸۶) ۱ ۲ ۳ ۴ بررسی «ابدال» در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) «عنبر» به «عمبر» (تبدیل «ن» به «م») / گزینه ۲) نَمی آید به نَمی آید (ابدال در مصوت) / گزینه ۳) «برو» به «بُرو» (ابدال در مصوت)

۱۸۷) ۱ ۲ ۳ ۴ بیت صورت سؤال و بیت گزینه ۱ «در شعر «وطن» پشت سر هم قرار دارند.

دفاع از وطن کیش فرزاندی است / گذشته ز جان، رسم مردانگی است

کسی کز بدی، دشمن میهن است / به یزدان، که بدتر ز اهریمن است

* سرایندهٔ شعر «وطن»، «نظام وفا» است.

۱۸۸) ۱ ۲ ۳ ۴ معنی واژه غضنفر ← شیر

۱۸۹) ۱ ۲ ۳ ۴ تشبیه ← مشاطهٔ سحر - سپیداب صبحدم - عروس جهان

استعاره ← خال عنبرین: استعاره از سیاهی شب

گزینه ۱) ایهام ندارد. / واج آرای (س / مصوت کوتاه)

گزینه ۳) تشخیص: طرهٔ شب / تناقض ندارد.

گزینه ۴) اغراق در شدت دلتنگی و غم / تلمیح ندارد.

۱۹۰) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه شاعر می‌گوید: خردمند دانا نمی‌تواند راه حلی پیدا کند تا از اسارت بیرون آید؛ اما در سه

گزینه دیگر سخن از ترک مادیات، آزادی و عدم وابستگی است.

۱۹۱) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه به درویش توصیه شده است که فرصت را غنیمت بشمارد؛ اما در گزینه‌های دیگر بر جهاد

نفس و غلبه بر هواهای نفسانی تأکید شده است.

۱۹۲) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه نیز مانند بیت صورت سؤال بر ناکامی و نرسیدن به هدف تأکید شده است.

در گزینه‌های دیگر:

۲) مفهومی مقابل با بیت صورت سؤال دارد؛ چون سخن از رسیدن به هدف است.

۳) در پی آرزوهای دور و دراز مباش.

۴) وصف زیبایی گل و پریشانی موی سنبل

۱۹۳) در این گزینه مانند بیت مورد سوال واژه «بینداخت» به معنای «زد» است؛ اما در گزینه‌های دیگر این واژه به معنای «از دست رها کردن» و یا «پرتاب کردن» است

۱۹۴) در این گزینه نیز مانند بیت مورد سوال سخن از «در خدمت حق بودن و رضای خود را فدای رضای او نمودن» است.

در گزینه‌های دیگر:

۱) تأثیر سجده در ایجاد صفای باطن

۳) گمراه شدن مردم به دلیل نداشتن چشم حق بین

۴) از بین بردن پهلوانان و کسانی که ادعای نیرومندی داشتند.

۱۹۵) مورد «د» بر «اخلاص عمل» تأکید دارد؛ چون شاعر تأکید می‌کند که حضرت علی شمشیر را به خاطر خداوند و با نام او مورد استفاده قرار داده است.

مورد «الف» بر راسخ بودن اشاره دارد: بیفشرد چون کوه پا بر زمین (اصرار و پافشاری در تصمیم). مورد «ب» بر ناکامی تأکید دارد: چون نمود رخ شاهد آرزو (وقتی هر دو طرف در هدف خود ناکام ماندند) مورد «ج» بر تأیید الهی تأکید می‌کند: بزد بوسه بر دست او جبرئیل.

۱۹۶) واژه «ژیان» به معنای «خشمگین» است.

۱۹۷) جمله نخست چهار جزیی با مفعول و مسند است؛ بنابراین «خویشتن» مفعول است و «ترش» مسند است «او» نهاد است که به شیوه بلاغی در پایان جمله آمده است واژه «نردها» مفعول جمله دوم است و «باژگونه» صفت است.

۱۹۸) در این گزینه سه تشبیه وجود دارد که وجه شبه هر سه حذف شده است. وجه شبه‌های حذف شده به ترتیب عبارت‌اند از: سرخی - سیاهی - درخشندگی

گزینه «۲»: دو تشبیه دارد که وجه شبه هر دو در بیت آمده است: پای‌بند بودن - داغ داشتن

گزینه «۳»: دو تشبیه دارد و وجه شبه آنها که در بیت آمده است «فروستگی» و «گره‌گشایی» است.

گزینه «۴»: یک تشبیه وجود دارد و وجه شبه آن که در بیت آمده است «در قفس بودن» است.

۱۹۹) در این گزینه نیز مانند بیت مورد سوال سخن از عملی است که الهی بوده و نیت انسانی در آن نقشی نداشته است.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: خدمت به خلق خدا

گزینه «۳»: اعمال ما مخلوق خداست «بحث جبر و اختیار»

گزینه «۴»: آزاد بودن از وابستگی‌ها

۲۰۰) واژه «بحر» به معنای دریاست؛ در حالی که در این بیت «بهر» درست است؛ چون معنای این واژه با توجه به معنای بیت «برای» است که حرف اضافه به حساب می‌آید.

۲۰۱) در این گزینه واژه «مردم» ایهام تناسب دارد؛ نه ایهام، چون معنای «انسان» از این واژه دریافت نمی‌شود و با توجه به «چشم» فقط «مردمک چشم» مورد نظر است که معنای «انسان» که مورد نظر نیست با «خرقه» و «شکرانه» تناسب دارد. بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: گره زدن طره مفتول به دست بنفشه تشخیص است و می‌دانیم که تشخیص نوعی استعاره است.

گزینه ۲: با آب آتش را فرونشاندن پارادوکس است.

گزینه ۴: «لب» و «چشمه» / «شیرین» و «شکر» مراعات نظیر دارند.

۲۰۲) در این گزینه سه مضاف الیه به کار رفته است: دوستی - دل - دشمنی / و یک صفت بیانی هم دیده می شود که واژه «بی شمار» است.

گزینه های دیگر:

گزینه ۱: مضاف الیه: خرابات / صفت بیانی ندارد.

گزینه ۲: مضاف الیه: عمر / صفت بیانی ندارد.

گزینه ۳: دو مضاف الیه در این بیت به کار رفته است: صحبت - ما / صفت بیانی ندارد.

۲۰۳) در این گزینه شاعر حجاب بین خود و معشوق را هستی و زندگی خود می داند؛ اما در گزینه های دیگر سخن از اخلاص در عمل به میان آمده است.

۲۰۴) اغراق: در فراوانی اشک که اختیار را از شاعر گرفته است. / کنایه: «عنان گرفتن» کنایه از متوقف کردن و ایستاندن است. / استعاره: «عنان داشتن سیل» تشخیص و استعاره است.

۲۰۵) تمام ابیات (۱، ۲ و ۴) در مورد عشق و علاقه هر انسانی به وطن و خاک و سرزمین زادگاهش صحبت می کنند، اما بیت (۳) در مورد نابودی وطن و جای گرفتن بیگانگان و حاکمیت افراد فرومایه بر کشور بخاطر بی خردی و عیاشی های حاکمان صحبت می کند.

۲۰۶) جناس همسان: «که» اول: حرف ربط وابسته ساز؛ «که» دوم ضمیر پرسشی (چه کسی)

کنایه: «نظر گشودن» کنایه از انتظار کشیدن / «کمر بستن» کنایه از آماده شدن برای کاری

مجاز: «کینه» مجاز از جنگ

واج آرایی: تکرار صامت / ک /

۲۰۷) در واژه «فولاد» گاهی ابدال در صامت اتفاق می افتد؛ یعنی «فولاد» را می توان به دو صورت نوشت: فولاد - فولاد.

واژه هایی نظیر فولاد که ابدال در صامت دارند. لکن - لیکن / سپید - سفید / فیل - پیل / لشکر - لشگر / ساروان - ساربان /

۲۰۸) ترکیب وصفی: آن اژدها

ترکیب های اضافی: ۱ - بازوی دین ۲ - شیر خدا ۳ - طالب رزم ۴ - رزم اژدها

۲۰۹) ترکیب وصفی: خدای جهان آفرین

ترکیب های اضافی: ۱ - حبیب خدای ۲ - روی مردان ۳ - مردان دین

۲۱۰) واج آرایی: تکرار صامت / خ /

مجاز: بازو مجاز از دست

تشبیه: بازو به شاخ درخت مانده شده است.

کنایه: «سیه روز» کنایه از بدبخت است.

۲۱۱) شعر نظام وفا لحن حماسی - روایی دارد و استواری و شجاعت را به مخاطب القا می کند.

۲۱۲) شعر حمله حیدری ویژگی های زیر را دربردارد:

۱ - زمینه داستانی: داستان نبرد علی (ع) با عمرو بن عبدود

۲ - زمینه قهرمانی: قهرمانی ها و پهلوانی های امیرالمؤمنین (ع)

۳ - زمینه ملی: ندارد؛ چون حماسه دینی است.

۴ - زمینه خرق عادت: ندارد؛ چون خرق عادت مربوط به حماسه های طبیعی مثل شاهنامه است. وجود عناصری چون سیمرخ، دیو

سپید، رویین تن بودن اسفندیار و عمر هزارساله زال در شاهنامه فردوسی مربوط به زمینه خرق عادات هستند. حماسه حمله حیدری چون یک حماسه دینی است از این عناصر، خالی است.

۲۱۳ بیت ششم: همه برده سر در گریبان فرو / نشد هیچ کس را هوس رزم او

معنی: همه لشکریان سرها را به زیر افکنده بودند و هیچ کس داوطلب مبارزه با او (عمرو بن عبدود) نبود. مفهوم: شهادت نداشتن برای حضور در میدان نبرد.

۲۱۴ نامیدی شیطان بعد از ضربه زدن امام علی (ع)

۲۱۵ ۱- هدف مولانا از شعر، آموزه های عرفانی آن بوده است ولی شعر متن درس حماسه دینی است.

۲- موضوع هر دو مشترک است؛ یعنی به ویژگی های امیرالمؤمنین اشاره می کنند.

۳- قالب هر دو شعر مشترک است؛ مثنوی.

۴- شعر مولانا جنبه تعلیمی دارد ولی شعر متن درس حماسه است.

۲۱۶ جناس ناقص (دشت، گشت) / استعاره (آهین کوه)

۲۱۷ قافیه نادرست است.

۲۱۸ زد

۲۱۹ آن سپهر نبرد: بدل

ابرش: مفعول

* عمرو آن سپهر نبرد ابرش را برانگیخت.
 نهاد بدل مفعول فعل

۲۲۰ الف) عمرو بن عبدود

ب) شاعر خواسته با توصیفی اغراق آمیز، هیبت و سنگینی عمرو بن عبدود را ترسیم کند؛ به همین دلیل، او را آن قدر سنگین و باهیبت می داند که با آمدنش به رزمگه، تمام میدان جنگ مثل فولاد سخت می شود.

۲۲۱ تشبیه: عمرو سپهر نبرد
 مشبه مشبه به

مجاز: «ابرش» مجاز از اسب

کنایه: «گرد برافشاندن» کنایه از سرعت حرکت سوارکار است.

۲۲۲ الف) خواست ← خاست (حذف واو) خواهش

ب) مفهوم کلی بیت: مبارزه طلبی

ج) «نفس راست کردن» کنایه از نیروی دوباره گرفتن، آرام و قرار یافتن

۲۲۳ افزایش:

۱- خدای (ی) جهان آفرین

۲- روی (ی) مردان دین

۲۲۴ الف) منظور از «حبیب خدای جهان آفرین»، پیامبر اسلام (ص) است، زیرا لقب ایشان حبیب الله بود.

ب) بیت یک جمله دارد.

ج) واج آرایبی تکرار مصوت - / «حبیب خدای جهان آفرین / ننگه کرد بر روی مردان دین»

۲۲۵ الف) حضرت علی

ب) «اژدها» استعاره از عمر بن عبدود

ج) افزایش: بازوی دین (ی میانجی)

۲۲۶ الف) دستوری ندیدن (شنوایی - بینایی)

ب) دستوری: اجازه

ج) واژه «دستور» در گذر زمان دچار تحوّل معنایی شده است. در قدیم به معنای «اجازه، وزیر، رهنما» بوده است اما امروز به معنی «فرمان» است.

۲۲۷ ترکیب‌های وصفی: ۱ - هژبر ژیان ۲ - شه جنگجو

ترکیب‌های اضافی: ۱ - سوی هژبر ۲ - پیش او

۲۲۸ جناس ناهمسان: سوی، روی

کنایه: «در صلح را بستن» کنایه از به کنار گذاشتن صلح و جنگیدن است.

تشبیه: در صلح: اضافه تشبیهی

۲۲۹ افزایش - ۱ - سوی هم (ی میانجی) ۲ - روی هم (ی میانجی)

۲۳۰ الف) «سپر بر سر آوردن» کنایه از دفاع کردن است.

ب) شیر اله استعاره از علی (ع) / اژدها استعاره از عمرو بن عبود

۲۳۱ الف) سهم: ترس، بیم / ب) بخایید: جوید / ج) شاهد: زیبارو

۲۳۲ بی‌عیب ← منزّه

دوستدار ← حبیب

بلند کردن ← برافراختن

بازل ← سختی

کوفتن ← ضرب

مکر ← دغل

۲۳۳ مذهب: کیش

ماده‌ای که ماهیت اجسام را تغییر می‌دهد: اکسیر

دریا: یم

نوعی جامه‌ جلو باز: قبا

آب دهان: خدو

اسبی که بر اعضای او نقطه باشد: ابرش

جنگ: غزا

۲۳۴ بازل ← باذل

معمور ← مأمور

۲۳۵ «زمین و زمان» مجاز از کل دنیا

ب) مفهوم بیت، توصیف بی‌مانند بودن میدان جنگ است.

ج) جناس ناهمسان: زمین، زمان

۲۳۶ اجتماع، منبر، پنج‌تا، سنباده ← ابدال

دست‌بند ← کاهش

۲۳۷ الف) لخت لخت: تکه تکه، پاره پاره / قبا: نوعی جامه‌ جلو باز که دو طرف جلوی آن با دکمه بسته می‌شد.

ب) ضرب: زدن، کوفتن / حرب: آلت حرب و نزاع، مانند شمشیر، خنجر و ...

۲۳۸) اغراق: کلّ بیت توصیف قدرت جذبۀ نگاه حضرت علی (ع) است.

کنایه: «کارش ساخته شد» کنایه از مردن و نابودی است.

جناس ناهمسان: چشم و خشم

۲۳۹) بینداخت: زد

(ب) «شاه دین»: علی (ع)

(ج) ترکیب وصفی: خدای جهان آفرین / ترکیب اضافی: ۱ - نام خدای ۲ - شاه دین

۲۴۰) الف) دو مفعول: ۱ - تیغ ۲ - دست

(ب) دو ترکیب اضافی: ۱ - شیر خدا ۲ - دست دریغ

۲۴۱) از نظر باذل مشهدی بعد از کشتن «عمرو»، شیطان ناامید می شود و کفر نابود می گردد:

به سر کوفت شیطان دو دست دریغ

چو شیر خدا راند بر خصم تیغ

تپیدند بت خانه ها در فرنگ

پرید از رخ کفر در هند رنگ

۲۴۲) الف) بی سر تن ← تن بی سر

هسته صفت

(ب) ش در «گردنش» و «تنش» نقش مضاف الیهی دارد.

(ج) در آورد ← در آورد (حذف همزه)

۲۴۳) اغراق در قدرت ضربت شمشیر حضرت علی (ع)

۲۴۴) پیام بیت سؤال: علی (ع) خود را مطیع و بنده حضرت حق می داند نه مطیع نفس امّاره.

۲۴۵) دشمن وطن، از شیطان و اهریمن نیز بدتر است.

۲۴۶) الف) عزّت: ارجمندی / کیمیا: ماده ای که به عقیده قدما می توانست مس را به طلا تبدیل کند و خاصیت درمانی نیز دارد:

اکسیر

(ب) یزدان: خدا / اهریمن: ابلیس و شیطان

(ج) کیش: آیین، مذهب، دین / فرزانیگی: دانایی، خردمندی

۲۴۷) نظام وفا

۲۴۸) نرفت

برو: تبدیل - به -

نمی رود: تبدیل - به -

نمی رفت: تبدیل - به -

۲۴۹) زنبور ← زنبور (تبدیل «ن» به «م») / نمی خواهد (تبدیل «ن» به «ب») / بکش (تبدیل «ب» به «ب») / اجتماع ← اشتماع (تبدیل «ج»

به «ش»)

۲۵۰) ■ خشمگین شدن

■ رسیدن

۲۵۱) بازوی دین / شیر خدا / ازدها

۲۵۲) وقتی آرزو برآورده نشد و هیچ کدام از پهلوانان به آرزویشان نرسیدند.

۲۵۳) کاهش:

۱ - عمرو ← عَمَر (حذف واو)

۲ - برانگیخت ← بَرانگیخت (حذف همزه)

۳- برافشاند ← برافشاند (حذف همزه)

۲۵۴) اغراق: کل بیت اغراق در هیبت و سهمگینی عمرو بن عبدود است.

جناس ناهمسان: دشت و گشت

کنایه: «کوه فولاد شدن دشت» کنایه از سنگین و شکوه‌مند شدن است.

استعاره مصرّحه: «کوه آهنین» استعاره از عمرو بن عبدود

۲۵۵) بلاغی - همه سر در گریبان فرو برده بودند / هوس هیچ کس رزم او نشد. (هیچ میل جنگیدن با عمرو را در سر نداشت).

۲۵۶) الف) «را» نشانهٔ فک اضافه است. نشد هیچ کس را هوس ← هوسِ هیچ کس

ب) سر در گریبان فرو بردن کنایه از شرم‌منده و خجالت زده بودن

۲۵۷) «هژبر» استعاره از حضرت علی (ع) است.

۲۵۸) دل: مضاف الیه / در: مفعول / صلح: مضاف الیه / روی: متمم

۲۵۹) بیت «ب»

۲۶۰) نخست: قید / بازو: مفعول / شاخ: متمم

۲۶۱) الف) عَلَم (پرچم)

ب) عمرو

ج) حرب

۲۶۲) ترکیب وصفی: آن اژدها / ترکیب اضافی: شیر اله

۲۶۳) ترکیب‌های وصفی: ۱- آن سیه‌روز ۲- آن برگشته بخت

ترکیب اضافی: شاخ درخت

۲۶۴) وندی: سهمگین (سهم + گین)

مرگب: سیه‌روز

وندی مرگب: برگشته بخت (بر + گشت + ه + بخت)

۲۶۵) ج - ب - الف

۲۶۶) کنایه: مصراع اول کنایه از نرسیدن به هدف و غرض در نبرد

تشبیه: شاهد آرزو: اضافهٔ تشبیهی

۲۶۷) آواز ← لحن

مهیب ← ژنده

ترس ← سهم

پسر ← پور

شیر ← غضنفر

نبردگاه ← آوردگاه

۲۶۸) الف) وندی: رزمگه - ناپدید

ب) مفهوم بیت: توصیف شدت درگیری دو جنگجو

۲۶۹) «ب» - آن دو ماهر در آداب جنگ با هفتاد سلاح جنگی جنگیدند.

۲۷۰) الف) یم

ب) غضنفر: شیر / وصی: جانشین / یم: دریا

(ج) «غضنفر» استعاره از حضرت علی (ع)

(۲۷۱) الف) بیت، به جنگ خیبر و باز کردن در قلعهٔ خیبر به دست حضرت علی (ع) اشاره دارد.

ب) بیفشرد: ب + ی + فشرد (ی میانجی)

ج) برافراخت: برافراشت، بالای سر برد

(۲۷۲) افزایش:

۱ - خدای جهان آفرین (ی میانجی)

۲ - بینداخت (ی میانجی)

(۲۷۳) الف) پا فشردن: ثبات قدم داشتن، استواری در کاری

ب) دست بر سر کوفتن: اظهار تأسف، ناتوانی و بیچارگی

ج) رنگ از رخ پریدن: ترسیدن

(۲۷۴) مجاز: «هند» مجاز از سرزمین کفر

کنایه: «رنگ پریدن» کنایه از ترسیدن

تشخیص: رخ کفر

جناس ناهمسان: رنگ، فرنگ

(۲۷۵) الف) «ژنده فیل» استعاره از عمرو بن عبدود است.

ب) جبرئیل (ع) به خاطر از بین بردن «عمرو»، به نشانهٔ تشکر و سپاسگزاری دست حضرت علی (ع) را می‌بوسد.

(۲۷۶) الف) دو واژهٔ هم آوا وجود دارد:

۱ - عمل: کار / اَمَل: آرزو

۲ - غزا: جنگ / غذا: خوراک / قضا: سرنوشت

ب) فرایند کاهش دو بار اتفاق افتاده است:

۱ - دست یافت (حذف ت)

۲ - برآورد (حذف همزه)

(۲۷۷) الف) معنی مصراع دوم: به چه کار مشغول شدی که کشتن مرا رها نمودی

ب) بگذاشتی: ابدال در مصوّت: تبدیل «ب» به «بُ»

(۲۷۸) الف) شاعر با وطن خود پیمان بسته است تا جان خود را در راهش فدا کند.

ب) پور: پسر، فرزند / گوهر: اصل، نسب، نژاد

ج) مرجع «او»، وطن (ایران) است.

(۲۷۹) غضنفر: استعاره از علی (ع) / هژبر ثریان: استعاره از علی (ع) / آهنین کوه: استعاره از عمرو بن عبدود

(۲۸۰) خشمگین شدن

(۲۸۱) رفتار من گواه دین من است و بندهٔ خداوند هستم نه هوا و هوس.

(۲۸۲) شرمنده بودن، اندیشمند بودن

(۲۸۳) «ب» - در این بیت «نظر گشودن» به معنای منتظر بودن است.

(۲۸۴) «حملةٔ حیدری» در قالب مثنوی سروده شده است زیرا هر بیت قافیهٔ جداگانه‌ای دارد. طرز قرار گرفتن قافیه‌ها در قالب

مثنوی:

△ _____	△ _____
○ _____	○ _____
□ _____	□ _____
◇ _____	◇ _____

۲۸۵ شعر «حملة حیدری» سروده «بازل مشهدی» است.

۲۸۶ الف - واژه‌های «اله» و «اژدها» در حرف آخر یکسان نیستند و از لحاظ علم قافیه نمی‌توانند با یکدیگر هم قافیه باشند.

۲۸۷ الف) «عَلَم کردن» کنایه از بالای سر بردن است.

ب) «دندان به دندان خاییدن» کنایه از نهایت خشم و عصبانیت است.

۲۸۸ مرگب: خیبرگشا / وندی مرگب: سر بریدن

۲۸۹ ابدال در صامت، زیرا «ن» به صورت «م» تلفظ می‌شود.

۲۹۰ الف) خانه ب) دوشنبه

۲۹۱ سنبل (تبدیل «ن» به «م») / بُرو (تبدیل «ب» به «ت») / تبدیل «ت» به «ب»

۲۹۲ اسب: ابرش / اجازه: رخصت / شیر: غضنفر

۲۹۳ اهریمن

پاسخنامه کاپری

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴
۳۳	۱	۲	۳	۴

۳۴	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴
۴۰	۱	۲	۳	۴
۴۱	۱	۲	۳	۴
۴۲	۱	۲	۳	۴
۴۳	۱	۲	۳	۴
۴۴	۱	۲	۳	۴
۴۵	۱	۲	۳	۴
۴۶	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴
۴۸	۱	۲	۳	۴
۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴
۵۱	۱	۲	۳	۴
۵۲	۱	۲	۳	۴
۵۳	۱	۲	۳	۴
۵۴	۱	۲	۳	۴
۵۵	۱	۲	۳	۴
۵۶	۱	۲	۳	۴
۵۷	۱	۲	۳	۴
۵۸	۱	۲	۳	۴
۵۹	۱	۲	۳	۴
۶۰	۱	۲	۳	۴
۶۱	۱	۲	۳	۴
۶۲	۱	۲	۳	۴
۶۳	۱	۲	۳	۴
۶۴	۱	۲	۳	۴
۶۵	۱	۲	۳	۴
۶۶	۱	۲	۳	۴

۶۷	۱	۲	۳	۴
۶۸	۱	۲	۳	۴
۶۹	۱	۲	۳	۴
۷۰	۱	۲	۳	۴
۷۱	۱	۲	۳	۴
۷۲	۱	۲	۳	۴
۷۳	۱	۲	۳	۴
۷۴	۱	۲	۳	۴
۷۵	۱	۲	۳	۴
۷۶	۱	۲	۳	۴
۷۷	۱	۲	۳	۴
۷۸	۱	۲	۳	۴
۷۹	۱	۲	۳	۴
۸۰	۱	۲	۳	۴
۸۱	۱	۲	۳	۴
۸۲	۱	۲	۳	۴
۸۳	۱	۲	۳	۴
۸۴	۱	۲	۳	۴
۸۵	۱	۲	۳	۴
۸۶	۱	۲	۳	۴
۸۷	۱	۲	۳	۴
۸۸	۱	۲	۳	۴
۸۹	۱	۲	۳	۴
۹۰	۱	۲	۳	۴
۹۱	۱	۲	۳	۴
۹۲	۱	۲	۳	۴
۹۳	۱	۲	۳	۴
۹۴	۱	۲	۳	۴
۹۵	۱	۲	۳	۴
۹۶	۱	۲	۳	۴
۹۷	۱	۲	۳	۴
۹۸	۱	۲	۳	۴
۹۹	۱	۲	۳	۴

۱۰۰	۱	۲	۳	۴
۱۰۱	۱	۲	۳	۴
۱۰۲	۱	۲	۳	۴
۱۰۳	۱	۲	۳	۴
۱۰۴	۱	۲	۳	۴
۱۰۵	۱	۲	۳	۴
۱۰۶	۱	۲	۳	۴
۱۰۷	۱	۲	۳	۴
۱۰۸	۱	۲	۳	۴
۱۰۹	۱	۲	۳	۴
۱۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۱۹	۱	۲	۳	۴
۱۲۰	۱	۲	۳	۴
۱۲۱	۱	۲	۳	۴
۱۲۲	۱	۲	۳	۴
۱۲۳	۱	۲	۳	۴
۱۲۴	۱	۲	۳	۴
۱۲۵	۱	۲	۳	۴
۱۲۶	۱	۲	۳	۴
۱۲۷	۱	۲	۳	۴
۱۲۸	۱	۲	۳	۴
۱۲۹	۱	۲	۳	۴
۱۳۰	۱	۲	۳	۴
۱۳۱	۱	۲	۳	۴
۱۳۲	۱	۲	۳	۴

- ۱۳۳ (1 2 3 4)
- ۱۳۴ (1 2 3 4)
- ۱۳۵ (1 2 3 4)
- ۱۳۶ (1 2 3 4)
- ۱۳۷ (1 2 3 4)
- ۱۳۸ (1 2 3 4)
- ۱۳۹ (1 2 3 4)
- ۱۴۰ (1 2 3 4)
- ۱۴۱ (1 2 3 4)
- ۱۴۲ (1 2 3 4)
- ۱۴۳ (1 2 3 4)
- ۱۴۴ (1 2 3 4)
- ۱۴۵ (1 2 3 4)
- ۱۴۶ (1 2 3 4)
- ۱۴۷ (1 2 3 4)
- ۱۴۸ (1 2 3 4)
- ۱۴۹ (1 2 3 4)
- ۱۵۰ (1 2 3 4)
- ۱۵۱ (1 2 3 4)

- ۱۵۲ (1 2 3 4)
- ۱۵۳ (1 2 3 4)
- ۱۵۴ (1 2 3 4)
- ۱۵۵ (1 2 3 4)
- ۱۵۶ (1 2 3 4)
- ۱۵۷ (1 2 3 4)
- ۱۵۸ (1 2 3 4)
- ۱۵۹ (1 2 3 4)
- ۱۶۰ (1 2 3 4)
- ۱۶۱ (1 2 3 4)
- ۱۶۲ (1 2 3 4)
- ۱۶۳ (1 2 3 4)
- ۱۶۴ (1 2 3 4)
- ۱۶۵ (1 2 3 4)
- ۱۶۶ (1 2 3 4)
- ۱۶۷ (1 2 3 4)
- ۱۶۸ (1 2 3 4)
- ۱۶۹ (1 2 3 4)
- ۱۷۰ (1 2 3 4)

- ۱۷۱ (1 2 3 4)
- ۱۷۲ (1 2 3 4)
- ۱۷۳ (1 2 3 4)
- ۱۷۴ (1 2 3 4)
- ۱۷۵ (1 2 3 4)
- ۱۷۶ (1 2 3 4)
- ۱۷۷ (1 2 3 4)
- ۱۷۸ (1 2 3 4)
- ۱۷۹ (1 2 3 4)
- ۱۸۰ (1 2 3 4)
- ۱۸۱ (1 2 3 4)
- ۱۸۲ (1 2 3 4)
- ۱۸۳ (1 2 3 4)
- ۱۸۴ (1 2 3 4)
- ۱۸۵ (1 2 3 4)
- ۱۸۶ (1 2 3 4)
- ۱۸۷ (1 2 3 4)
- ۱۸۸ (1 2 3 4)
- ۱۸۹ (1 2 3 4)

- ۱۹۰ (1 2 3 4)
- ۱۹۱ (1 2 3 4)
- ۱۹۲ (1 2 3 4)
- ۱۹۳ (1 2 3 4)
- ۱۹۴ (1 2 3 4)
- ۱۹۵ (1 2 3 4)
- ۱۹۶ (1 2 3 4)
- ۱۹۷ (1 2 3 4)
- ۱۹۸ (1 2 3 4)
- ۱۹۹ (1 2 3 4)
- ۲۰۰ (1 2 3 4)
- ۲۰۱ (1 2 3 4)
- ۲۰۲ (1 2 3 4)
- ۲۰۳ (1 2 3 4)
- ۲۰۴ (1 2 3 4)
- ۲۰۵ (1 2 3 4)